

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 50 • nr. 5 • mei 2014 • € 1,75 • www.sp.nl

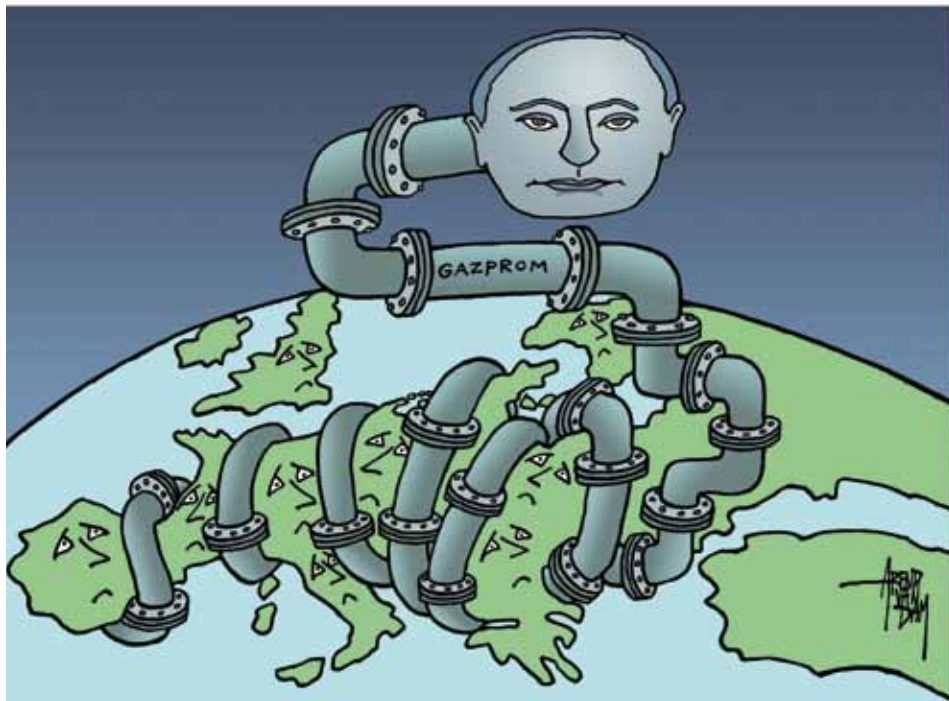
SUPERSTAAT NEE

SAMENWERKEN JA

INTERVIEW DENNIS DE JONG • ONZE TOP-KANDIDATEN

Arend van Dam

CAMPAGNEPOSTER:

HANG 'M OP

Bij de verkiezingen voor het Europees Parlement op 22 mei is voor de SP de opkomst heel belangrijk. Veel mensen willen wat wij willen, ze moeten alleen nog gaan stemmen! U kunt helpen, door de poster (in deze Tribune ingevouwen) voor uw raam te hangen. Zo laat u mensen weten dat er gestemd moet worden.

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

KOM NAAR DE ROOD ZOMERSCHOOL 2014!

Van 12 tot en met 17 juli organiseert ROOD de Zomerschool, op een prachtige locatie nabij Meppel. Dit jaar is het thema 'de macht van mensen'. Onder anderen SP-Kamerleden Renske Leijten en Harry

van Bommel zullen te gast zijn om te vertellen over de ideologie van de SP en de situatie in Oekraïne. Ook professor in de economie Alfred Kleinknecht zal een scholing verzorgen. Meld je snel aan, door

85 euro over te maken op rekeningnummer NL35RABO0321512812, ten name van Rood jongeren in de SP. Vermeld hierbij je naam, je lidnummer en 'zomerschool'.

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk
Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Thijs Coppus,
Arda Gerkens, Sander van Oorspronk,
Karen Veldkamp

Illustratie cover: Arend van Dam

Illustraties
Gideon Borman/Tochtstrip
Arend van Dam
Mark Kolle
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

IN DIT NUMMER

Actueel

SP gaat meebesturen in minstens 40 gemeenten

4

Dennis de Jong

'Niet uit de EU, maar de buik vol van hoe het nu gaat'

6

Europa

Kritiek klinkt in vele talen

10

Polen

Een onzichtbare onderklasse in Nederland

14

Nijmegen

Paniek bij een anti-links ondernemersclubje

20

12 Europa: Wat willen we, wat niet

22 Arnold leest: De ondergang van de SNS Bank

23 World Wide Web: doorklikken in Brazilië

25 SP-lijst: de topkandidaten voor Brussel

28 LinksVoor: Gonnie Oosterbaan ontdekte een schilderij van Agnes Kant

18,19, 26, 27 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Samenwerken doe je zo

Wie in een rijtjeshuis woont zal dit herkennen. Je wilt je voortuin opknappen en besluit om dat samen met je buurman te regelen. Verstandig; samen kun je er iets moois van maken, net wat extra's doen en vaak is het nog goedkoper ook.

Daarom maak je afspraken. Wel of geen erfafscheiding. Welke kleur tegels. Vijver of geen vijver. Buxus of rozenstruik en ga zo maar door. Samen maak je er wat moois van, goede burens regelen dat zo. Gek genoeg doen we dat in Europa heel anders. In plaats van onderling goede afspraken te maken, wordt van bovenaf opgelegd hoe wij ons moeten gedragen. 'Brussel' bemoeit zich dezer dagen met alles: met hoeveel we moeten bezuinigen, wie een sociale huurwoning mag huren en wie niet, hoe onze sociale voorzieningen eruit moeten zien, en, een ander voorbeeld, hoe ons openbaar vervoer geregeld is.

Het overgrote deel van de Nederlanders is deze bemoeienis zat. Natuurlijk willen we samenwerken maar we laten ons niet door lieden die we niet kennen de wet voorschrijven. Wij hechten aan goede thuiszorg, aan onze sociale voorzieningen en aan voldoende betaalbare sociale huurwoningen. Dat moeten we koesteren en niet op Brussels aandringen laten afbreken door PvdA en VVD. Goede burens lossen samen de problemen op. Daarom staan we niet toe dat ongekozen bureaucraten dicteren hoe we onze tuin inrichten en ons daarvoor ook nog de rekening presenteren.

Op donderdag 22 mei hebt u het voor het zeggen. Dan kunt u nee zeggen tegen deze EU die de bureaucratie vergroot en de democratie verkleint.

Doe mee met de SP:
zeg Nee tegen deze EU.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

Paulus Jansen vanuit de Tweede Kamer naar het wethouderschap in Utrecht.

COALITIEVORMING

MEEBESTUREN IN MINSTENS VEERTIG GEMEENTEN

Na de overwinning op 19 maart gaat de SP in minimaal 40 gemeenten meebesturen. Het aantal SP-wethouders zou weleens kunnen verdrievoudigen. Hoe gingen de onderhandelingen er zoal aan toe en wat valt daaruit op te maken?

SOMS GAAT HET wel heel erg snel. In de Groningse gemeente Menterwolde werd binnen vier dagen(!) een coalitie gesmeed van SP, Menterwolde Gewoon (MG) en VVD. Lian Veenstra had de eer om als eerste SP'er van Nederland na 19 maart tot wethouder te worden benoemd. Enkele hoofdlijnen van het 'Menterwolmer' akkoord zullen menig SP-afdeling die gaat meebesturen bekend in de oren klinken: voorkomen dat zorg door rijksbezuinigingen onbereikbaar wordt, voorkomen dat de voorzieningen uit onze

dorpen weggetrokken worden en bokje staan voor die mensen die ons het hardste nodig hebben – zo valt te lezen op menterwolde.sp.nl

De stand op 30 april is dat in minstens veertig gemeentes de SP gaat meebesturen. Ter vergelijking: in 2010 kwam de SP in uiteindelijk 13 plaatsen en steden in de coalitie. Landelijk SP-scholingscoördinator Vincent Mulder noemt de conclusie van sommige media dat de SP haar winst niet heeft weten

te verzilveren 'erg kort door de bocht'. Zo kopte de NRC-voorpagina op 24 april: SP verliest in college-onderhandelingen, CDA wint. Mulder: 'Dat stuk was slechts gebaseerd op de eerste 188 gemeentes waar de onderhandelingen op dat moment waren afgerond. Maar het aantal gemeentes waar de SP gaat meebesturen is juist enorm gestegen. En vergeet niet: de SP is bepaald geen middenpartij. Ik vind het knap dat het de SP in zoveel gemeentes gelukt is om het beleid een eind richting '100% Sociaal' te krijgen. Zeker nu vanuit het Rijk grote druk wordt gelegd op het lokale sociale beleid.' Hij corrigeert ook het beeld dat de SP erg vaak met de VVD in zee zou zijn gegaan. 'Per eind april heeft de SP in 14 gevallen een coalitie gevormd met de VVD, 15 keer met de PvdA, 20 keer met het CDA en 21 keer met D66. De VVD staat in dit lijstje dus onder-

Op 30 april bestuurt de SP vrijwel zeker mee in 40 gemeenten. In 6 gemeenten zitten we nog serieus aan de onderhandelingstafel.

(Vrijwel) zeker	Nuenen
Arnhem	Oldambt
Bernheze	Oosterhout
Boxtel	Pekela
Breda	Rijswijk
Diemen	Roosendaal
Eemsmond	Schiedam
Eindhoven	Smallingerland
Enkhuizen	Tilburg
Geldrop-Mierlo	Utrecht
Gennep	Vlaardingen
Gorinchem	Vlissingen
Heerlen	Waterland
Helmond	Weert
Hengelo	Wijk bij Duurstede
Hilversum	Zuidplas
Hoogezand-Sappemeer	
Hoorn	
Landgraaf	Serieus aan tafel
Leiden	Almelo
Lelystad	Gouda
Maastricht	Kampen
Menterwolde	Oirschot
Nieuwegein	Veendam
Nijmegen	Zutphen

aan. Overigens is in diverse gemeentes al gebleken dat de bestuurscombinatie SP en VVD zeer wel tot sociaal beleid kan leiden. Kijk maar eens naar Emile Roemer in zijn tijd als wethouder in Boxmeer', aldus Mulder. 'Ik durf wel te stellen dat de SP met haar wens tot verzachting van het Rijksbeleid op het gebied van de zorg in veel plaatsen de toon heeft gezet tijdens de onderhandelingen. Mijn inschatting is dat dat bij andere partijen sympathie heeft gekweekt en bovendien het besef heeft versterkt dat je, als je niets doet in dat sociale domein, daar over vier jaar keihard op wordt afgerekend.'

Nu ook in de G4

De SP in Gennep, die als debutant met 29,5 procent van de stemmen landelijk het hoogste scoorde, maakte zich sterk voor die genoemde 'verzachting' van het Rijksbeleid tijdens de coalitie-onderhandelingen. De Noord-Limburgse gemeente krijgt een extra potje voor de zorg. 'Daar bleek bij geen enkele partij weerstand tegen te zijn, zeker bij de VVD niet', zegt SP-fractievoorzitter Rob Janssen. 'Jammer dat de liberalen uiteindelijk afhaakten vanwege hun principiële standpunt over een rondweg.' Gennep

krijgt nu een coalitie van SP, D66 en lokale partij KERN. Met vijf zetels is de SP daarin veruit grootste partij. 'Maar we hebben de onderhandelingen collegiaal en op gelijke ooghoogte gevoerd. Dat heeft denk ik bijgedragen aan een goede vertrouwensbasis en consensus over de inhoud.'

Voor het eerst gaat de SP nu ook meebesturen in een van de vier grote steden. In Utrecht gaan D66, GroenLinks, VVD en SP samen het college vormen. SP-wethouder in de Domstad wordt Tweede Kamerlid Paulus Jansen. 'Ik beëindig dus mijn Kamerlidmaatschap. Ik verheug me enorm op deze nieuwe klus, als eerste SP-wethouder in de G4. Tegelijkertijd ben ik weemoedig gestemd over mijn afscheid van de Tweede Kamer. Gelukkig kan ik de opgedane ervaring en contacten ook op lokaal niveau prima gebruiken', schrijft hij op zijn weblog.

Opmerkelijk

In Breda ging het er nogal opmerkelijk aan toe. Daar legden VVD en D66 (16 van de 39 zetels) vlak na de verkiezingen een soort kernakkoord op tafel, waar andere partijen min of meer bij konden aanschuiven. 'Maar daar had eigenlijk niemand zin in', blikte SP-voorman en beoogd wethouder Patrick van Lunteren terug. 'De houding van D66 en VVD was bij menigeen behoorlijk in het verkeerde keelgat geschoten en na een rondje bellen bleek bij CDA, PvdA, Groenlinks en Breda 97 de bereidheid groot om samen met ons iets moois voor Breda te gaan doen.' Was dat zogenaamde kernakkoord een grote blunder? 'Zoiets is alleen slim als de onderlinge verhoudingen heel goed zijn. Daar hebben VVD en D66 zich dus danig in vergist.'

In Uden lukte het daarentegen niet. De SP werd daar met 7 van de 27 zetels de grootste en een plek in de coalitie lag voor de hand. 'Maar gedurende de onderhandelingen voelden we dat er iets niet goed zat, met name bij de lokale partij Jong Uden', vertelt SP-raadslid Wim Somers. 'En ja hoor, ineens bleek dat er achter onze rug om een coalitie met de VVD was gevormd. Vreemd maar waar: de formatie-opdracht was gewoon overgenomen. Niet netjes, nee. Maar formeel doe je er niks aan. Wij zijn meteen het centrum in gegaan om de mensen op de hoogte te stellen van wat er gebeurd is. Heel veel mensen hebben ons een hart onder de riem gestoken. En dat voelt dan weer goed.' ●

foto Sander van Oorspronk

COLUMN

Een tweede referendum

Bijna tien jaar geleden – in 2005 – vond er in ons land een unicum plaats: een referendum. Raadgevend weliswaar, maar daarom niet minder dwingend voor de politiek. De vraag lag voor of u voor of tegen de Europese Grondwet was. De SP voerde succesvol campagne tegen de voorgestelde Grondwet. Die zou van Nederland een soort provincie van de Superstaat Europa maken, onder leiding van een Europese Commissie die zich wilde ontwikkelen tot een regering over de 500 miljoen inwoners van de toen aangesloten EU-landen.

Maar liefst bijna tweederde van de stemmers verkoos – net als in Frankrijk – de Grondwet af te wijzen. Ik zie nog de bedremmelde gezichten voor me van de politici van VVD tot en met GroenLinks op de avond van de uitslag. Zij waren immers allemaal vóór. De uitslag van het referendum gaf een bijzondere tweedeling te zien.

De huidige minister van Buitenlandse Zaken Frans Timmermans, mede-auteur van de Grondwet, was totaal ontdaan door de uitslag. Hij heeft maanden nodig gehad om tot zichzelf te komen. Later gaf hij in een Kamerdebat toe dat de SP de beste campagne had, met de slogan 'Weet waar je JA tegen zegt'. Niemand wist het immers.

Maar de machthebbers zijn niet voor één gat te vangen. Ze veranderden de Grondwet in het zogenaamde Verdrag van Lissabon, met vrijwel dezelfde inhoud, en weigerden het volk daar nog eens over te laten stemmen. De federalisering van Europa zou doordenderen. Dat hebben we ondervonden.

De verkiezingen van 22 mei 2014 vormen een nieuw referendum over de toekomst van de Europese Unie. Gaan we verder richting een Verenigde Staten van Europa met alle macht aan Brussel en Nederland als een provincie van de Superstaat Europa, of streven we naar eerlijke samenwerking van de landen tot ieders voordeel? Soms is politiek heel overzichtelijk.

EU-Superstaat: nee.
Samenwerken in Europa: ja.

Jan Marijnissen

A portrait of Dennis de Jong, a man with short grey hair and glasses, wearing a dark blue suit, a red tie, and a white shirt. He is standing in a well-lit, possibly institutional or public building, with a blurred background of windows and architectural details. He is leaning on a silver metal railing with his right hand.

SP-LIJSTTREKKER DENNIS DE JONG

‘SUPERSTAAT NEE, SAMENWERKEN JA’

Dennis de Jong is lijsttrekker voor de SP bij de Europese Parlementsverkiezingen. Volgens hem is ‘nee’ het enige goede antwoord op de vraag of we een superstaat Europa willen. ‘Samenwerken doe je om er beide beter van te worden.’

‘Europees beleid van begrotingsfetisjisme is een ramp’

› **Waarom gaan we eigenlijk stemmen op 22 mei?**

‘We kiezen op 22 mei de leden van het Europees Parlement. Dat parlement besluit over honderden wetten per jaar, die voor iedereen in de Europese Unie gelden. De SP haalde in 2009 twee zetels, en dat moeten er meer worden. De verkiezingen voor het Europees Parlement worden een referendum over Europa. Je kunt meegaan met de Eurofielen en bouwen aan de superstaat Europa. Dan kun je terecht bij de meeste partijen. Of je kunt ‘nee’ zeggen tegen deze Europese Unie zonder met extreem-rechts vereenzelvigd te worden. Dan kom je uit bij de SP. Dan kom je uit op onze voorstellen om als Nederland zelf weer aan de knoppen te kunnen zitten. Om als nationaal parlement weer dingen tegen te kunnen houden uit Brussel als ze je niet bevallen.’

› **Je zegt nee tegen déze EU?**

‘Ja, want we zijn niet anti-Europa. Wij willen graag samenwerken. De enige andere partij die er een beetje toe doet en die ook Euro-kritisch is, is de PVV. Maar die wil ook niet samenwerken. Dus die willen dat we met de rug naar de wereld gaan staan. Dat is niet alleen niet realistisch; het is ook onwenselijk. Milieuvervuiling stopt niet bij de grens; je moet niet denken dat je dat in je eentje op kunt lossen. De SP heeft in het Europees Parlement consequent gestemd voor een goed klimaatbeleid. En wat dacht je van georganiseerde criminaliteit? Als je boeven wilt opsporen, moet je samenwerken.’

› **Maar de EU gaat toch juist over samenwerken?**

‘Samenwerken doe je om er beide beter van te worden. Als het niet in je voordeel is, moet je ‘nee’ kunnen zeggen. Maar dat wil de Europese Unie niet. Europa wil overal de baas spelen. Vooral de Eurocommissarissen, die voelen zich een soort ministers van een

federale regering. Zelfs als ze helemaal niks over een onderwerp te zeggen hebben, over onderwijs of cultuur of zorg, dan proberen ze van alles om daar tóch weer bevoegdheden te krijgen.’

› **Wil je daarom de Europese Commissie afschaffen?**

‘Er zijn 28 Europees Commissarissen en die bedenken van alles om meer macht te krijgen. De SP wil daar een einde aan maken. Wanneer we het schrijven van wetsvoorstellen overlaten aan de lidstaten en, aanvullend, het Europees Parlement, dan wordt het allemaal een stuk duidelijker en democratischer. Lidstaten zullen minder gauw dan Eurocraten komen met overbodige wetgeving. Commissie-ambtenaren kunnen dan alleen nog kijken of de afspraken die zo gemaakt worden, netjes worden uitgevoerd. De Eurocommissarissen kunnen naar huis. Zo krijg je Europese samenwerking waar iedereen beter van wordt in plaats van slechter.’

› **Hoe doen ze dat, die macht naar zich toe trekken?**

‘Als ze over een onderwerp niks te zeggen hebben, richten ze bijvoorbeeld een groot fonds op. Een grote pot geld, daar wil iedereen wel wat van. Dan word je belangrijk, want dan kun je eisen gaan stellen. Er is een Europees cultureel fonds. Met alle bezuinigingen op cultuur in Nederland worden veel kunstenaars bijna gedwongen om naar een loket in Brussel te gaan. En dan stellen ze voorwaarden, niet over het ontwikkelen van de Nederlandse cultuur, of het werk van die kunstenaar zelf. Nee, je moet een bijdrage leveren aan de Europese cultuur. Europese cultuur zoals de Eurocommissaris dat ziet natuurlijk. Kortom, wij geven veel geld aan Brussel en daar gaat iemand mee hobbyen via een fonds. Dan kun je beter dat geld niet wegbezuinigen in Nederland.’

› **Verandert dat dan nooit?**

‘Niet als mensen op partijen als de PvdA en het CDA blijven stemmen. De begroting van de EU bestaat voor 40 procent uit landbouwsubsidies. Zo enorm veel geld naar een sector die maar 3 procent van de nationale inkomens uitmaakt. Niet efficiënt, volkomen verouderd. En een groot deel van die subsidies gaat naar *heel zielige* mensen zoals het Britse koningshuis – die hebben immers veel land met een deel landbouwgrond. De christendemocraten en de sociaaldemocraten spreken er op tv schande van, maar stemmen gewoon vóór die begroting.’

› **Zie je dat veel, dat er op tv wat anders wordt gezegd dan in het Europees Parlement?**

‘Ja, tijdens de campagne zul je weer heel veel Eurokritische geluiden horen van andere partijen. Maar als het erop aankomt geven ze niet thuis. Neem nou de onkostenvergoedingen voor Europarlementariërs. Iedereen lijkt het er toch over eens dat dat te gek is. Als je als Europarlementariër een beetje normaal leeft, ben je na twee termijnen in het Europees Parlement miljonair van het geld dat je overhoudt.’

› **Dus na deze periode ben jij ook miljonair?**

‘Nee, bij de SP doen we dat anders. Ik draag net als andere SP-volksvertegenwoordigers een deel van mijn vergoedingen af. Niet naar de partij, want dat mag niet in Brussel. Maar wel naar een stichting die het uitgeeft aan goede doelen die gaan over weerbaarheid en solidariteit.’

› **Maar nog steeds goed betaald?**

‘Ik klaag absoluut niet. Maar ik ben, toen ik Europarlementariër werd, er een derde in salaris op achteruitgegaan. Dat doe je omdat je de wereld beter wilt maken. Collega's doen dat niet of amper én hebben er een bedrijf

Dennis de Jong krijgt een uitbuitingscontract van 150 euro per maand te zien tijdens een actiebijeenkomst van vrachtwagenchauffeurs; uitbuiting als gevolg van Europees beleid.

bij, of een advocatenkantoor. Dan krijgen ze van Brussel meer dan 60.000 euro netto salaris. Per dag dat je vergadert nog een dagvergoeding van 300 euro, onbelast. Oh ja, en ook nog de afstandsvergoeding, voor als je in het buitenland zit. Geen idee waar dat voor is, maar het komt er allemaal nog bij.'

› **En je geeft ook nog 30.000 euro per jaar terug aan het Europees Parlement?**

'Ja, dat is van de 'Algemene kosten'-vergoeding: 4000 euro per maand voor kantooruitgaven, voor bijeenkomsten en reiskosten van mensen die je uitnodigt. Ik weet dat sommige Europarlementariërs het niet bijhouden, dan kunnen ze het ook niet controleren. Je mag van dat geld zelfs je huis verbouwen, omdat je thuis ook een mooi kantoor wilt hebben. En veel collega's maken al dat geld op. Waaraan is me een raadsel. Ik laat alle uitgaven van die algemene onkostenvergoeding, waar anderen zo schimmig over doen, door een accountant bekijken. En dan zeg ik transparant waar ik het aan uitgeef. Iedere burger kan dan op de website van de SP zien waar wij dat belastinggeld aan uitgeven. En hoeveel wij teruggegeven hebben. En dan komt natuurlijk de vraag: hoe zit het met mijn collega's van andere partijen? Ik verwacht dat dat heel moeilijk wordt. Vooral van de PVV wil ik dat weten, want zij zijn ook de enigen die ermee in de problemen zijn gekomen. Ze hadden dat

geld gebruikt voor een studie die ze voor de nationale campagne gebruikten. Dat mag echt niet. Reden te meer om eens met de billen bloot te gaan.'

› **Wat verwacht je op 22 mei?**

'De linkse groep waar wij deel van uitmaken wordt naar verwachting veel groter. We hebben een kans om de vierde of zelfs de derde groep te worden qua grootte in het Europees Parlement. Dat is belangrijk, want dan kun je meer doen voor onze mensen. Wij blijven wel altijd als SP stemmen: de partijen in onze groep werken samen, maar iedereen is vrij zijn eigen lijn te trekken.'

› **Samenwerken tot wederzijds voordeel dus?**

'Precies. We koesteren de verschillen, maar hebben ook duidelijk gemeenschappelijke doelen. We zijn bijvoorbeeld allemaal tegen de beroemde 3-procentsnorm. Dat is de Europese regel die zegt dat de overheid maximaal 3 procent meer uit mag geven dan zij aan inkomsten binnenkrijgt. Daarmee dwingt de Europese Unie de landen om bepaald economisch beleid te voeren. Verreweg de meeste economen vinden dat

een ramp. Het beleid van de Europese Commissie van keihard bezuinigen in een tijd waarin het tegenzit, maakt dat economisch herstel uitblijft en zorgt voor enorme werkloosheid. Die norm, daarvan zeggen alle partijen in onze groep: *over our dead body*. En let tijdens de campagne goed op: de PvdA heeft nu kritiek op die norm, maar heeft er destijds gewoon mee ingestemd.'

› **Jij doet wel wat je belooft?**

'Zeker, ik laat me daar graag op afrekenen. Tijdens de campagne hebben wij duidelijk gemaakt dat wij voor het midden- en kleinbedrijf wilden opkomen in Brussel. We hebben toen samen met de ambachtelijke slager en bakker de media opgezocht, die zeiden: "We worden gek, we moeten labels maken die groter zijn dan het koekje of de worst die we willen verkopen." Het is me gelukt, door daar constant op te hameren en overal aandacht voor te vragen; die ambachtelijke producten zijn uitgezonderd. Die kleine winkels zijn daar heel blij mee. Zeker tijdens verkiezingen zijn alle partijen ineens voor het mkb, maar de dag na de verkiezingen zijn ze het vergeten. De SP niet. Wij hebben er ook voor gezorgd dat de betalingstermijn

'Schaf de Europese Commissie af'

HOE WERD ER GESTEMD?

Tijdens de campagne vinden alle partijen dat Europese ambtenaren niet moeten graaien, dat het onzin is dat het Europees Parlement elke maand op en neer verhuist naar Straatsburg en dat er openheid moet zijn over de bankenlobby. U zult verbaasd zijn over het stemgedrag bij al die mooie woorden. Drie voorbeelden.

Voorstel	CDA	D66	PvdA	PVV	SP	VVD	Kijk zelf
BANKENLOBBY Elk formeel advies de Europese Commissie door de financiële sector moet openbaar gemaakt worden.	Tegen	Tegen	Tegen	Voor	Voor	Tegen	sp.nl/9zle14
AMBTENAREN Ambtenaren van de EU mogen 0,8 % meer verdienen	Voor	Tegen	Voor	Tegen	Tegen	V/T	sp.nl/9zle15
STRAATSBURG Schaf het verhuiscircus af	Voor	Voor	Voor	Tegen	Voor	Voor	sp.nl/9zle16

Deze en veel andere opvallende voorbeelden vindt u op de website van Vote Watch: www.votewatch.eu

aan kleine toeleveranciers verkort wordt. Kleine bedrijven komen echt in de problemen als grote multinationals je gerust 120 dagen laten wachten op je geld. Nu is het maximaal 30 dagen, bij uitzondering 60 dagen.'

› Heb je wel tijd voor wat anders dan het mkb?

'Jazeker. Door mijn achtergrond ben ik goed ingevoerd in mensenrechten. Ik heb er daardoor voor gezorgd dat we het in Europa nu serieus hebben over Europese opvangcentra voor asielzoekers. Dus niet langer de asielstroom overlaten aan de Grieken en de Italianen omdat die nu eenmaal aan de rand van de EU zitten. Dat is een gemeenschappelijk onderwerp; daar moet je dus wél samenwerken. Als we dit gemeenschappelijk regelen, weten we zeker dat die mensen goed behandeld worden, dat ze ook echt een asielverzoek kunnen indienen en dat ze nette opvang hebben. Daar komt bij, de instroom van illegalen wordt ook minder. Je moet je voorstellen dat Italië het helemaal niet zo erg vindt als asielzoekers zo snel mogelijk doorreizen naar andere Europese landen: dat scheelt hun opvang, en veel procedures. Met die open grenzen in Europa kun je er niet omheen om samen te werken op dit punt: alleen zo kan het asielbeleid humaner.'

› >En ik zie je overal bij acties van vrachtwagenchauffeurs...

'Die zijn terecht woedend over het beleid van de EU. We moeten nu stoppen met de verdere liberalisering van het wegvervoer. Tot nu toe hebben we nog de regel dat een groot deel van het binnenlands vervoer alleen door Nederlandse chauffeurs mag worden gedaan. Dat dreigt ook te verdwijnen. En dan heb je nu al heel veel ontduiding van de regels, de mensen worden slecht behandeld. Pak misbruik aan; zorg dat inspecties elkaar kennen en wissel gegevens uit over bedrijfjes die illegaal bezig zijn in heel Europa. In Polen kun je voor 50 euro een vergunning kopen voor vervoer gevaarlijke stoffen, zonder iets geleerd te hebben. Nederlandse chauffeurs volgen de opleiding en zijn tien keer zo duur uit. Daar kunnen eerlijke en goed opgeleide chauffeurs niet tegenop concurreren. Je kunt als bedrijf in een land een brievenbusbedrijf beginnen en zeggen: vanaf nu gaan alle arbeidsvoorwaarden volgens de regels van dat land. Dat zorgt ervoor dat de allerslechtste arbeidsvoorwaarden in Europa in heel Europa gaan gelden. Dat moeten we stoppen.'

› En dat lukt beter als je meer SP-collega's hebt.

'Hoe meer hoe beter. De strijd op 22 mei zal ten eerste gaan over waar we met Europa naartoe willen. Er is grote verwarring bij de

middenpartijen. Het CDA begon heel kritisch, maar heeft nu toch een pro-Europacampagne. PvdA heeft van harte ingestemd met de 3-procentnorm, maar wil nu toch graag draaien. De VVD is helemaal prachtig: VVD'er Van Baalen vindt dat deze verkiezingen niet moeten gaan over ja of nee tegen dit Europa. De kiezer wil volgens hem een inhoudelijk debat. Dat laatste klopt, maar dat inhoudelijke debat moet voor de mensen gaan over één vraag: komt er een superstaat of niet? De enige keuze is dan SP of D66. Wij vormen de tegenstelling. Wil je een superstaat waar bedrijven het voor het zeggen hebben? Stem D66. Wil je de Nederlandse Tweede Kamer weer meer macht geven en Brussel een toentje lager laten zingen? Stem SP. Dat zijn de twee realistische opties. De strijd zal trouwens ook gaan over wie er thuisblijft. Tweederde van Nederland is het met de SP eens: we moeten niet uit de EU, maar we zijn het zat hoe het nu gaat. Voor een goede score voor de SP moeten die mensen wel gaan stemmen. En andere mensen overtuigen te gaan stemmen. Zwijg dus niet op 22 mei. Want dan gaan PvdA, VVD, D66 en CDA gewoon door met het afschaffen van de Nederlandse zeggenschap.'

tekst Diederik Olders

KRITIEK OP EU VERBINDT EUROPEANEN

De SP staat niet alleen in haar visie over welke kant we op moeten met Europa. De EU zoals die nu is, ontmoet in heel Europa een groeiend wantrouwen. Het nee tegen deze EU klinkt in vele talen.

De Europese Commissie liet onderzoeksbureau TNS Opinion in heel Europa het vertrouwen in de EU peilen. Op de vraag of mensen de EU als institutie vertrouwen, zei in 2007 nog 57 procent ja; in 2013 was dat gezakt naar slechts 31 procent. En als u denkt dat Nederlanders kritisch zijn over de EU; wij zijn met 38 procent een middenmoter. In Cyprus, het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Griekenland Italië en Portugal vindt niet meer dan een kwart de EU te vertrouwen (tussen de 17 en 25 procent).

Neem dus niet aan van Eurofiële politici dat kritisch zijn hetzelfde is als 'je achter de dijken verstoppen'. Het wantrouwen in deze EU is volgens deze cijfers juist iets wat Europeanen over de grenzen heen verbindt. Een andere EU is mogelijk, samen met die andere Europeanen, als we op 22 mei

massaal 'nee' zeggen tegen de superstaat. Of laat u het stemmen over aan de mensen die niet geïnteresseerd zijn in wat Europeanen met de EU willen?

65% van de Nederlanders vindt dat het de verkeerde kant op gaat met Europa.

foto Ivar Luiten

'RONDPOMPEN VAN SUBSIDIES' Ivar Luiten is student Technische Bestuurskunde en Filosofie. Hij studeert nu in Berlijn met een Erasmus-beurs: 'Dat is een beurs van de Europese Unie, waardoor dit kan zonder mijn studieschuld nog verder op te laten lopen. Fijn dus. Wel heel onlogisch dat Nederland eerst geld naar Europa stuurt waarna de EU het via een bureaucratische molen weer aan Nederlandse studenten geeft. Rondpompen van subsidies dus; niet erg slim. Ik ben kritisch op deze EU in de zin dat steeds meer beleid door Brussel bepaald wordt. Samenwerking is zeer belangrijk maar daarvoor hoeven we niet onze soevereiniteit in de uitverkoop te zetten.'

foto John de Pater

'WILDWEST-TOESTANDEN' Loek Koenders heeft als vrachtwagenchauffeur heel wat van Europa gezien: 'Slovenië is een prachtig land. En Frankrijk natuurlijk – daar woont mijn vriendin. Maar die internationale ritten krijg ik niet meer. Die gaan naar bedrijven in landen met de laagste lonen. Polen? Die worden alweer verdrongen door Roemenen en Bulgaren. Je ziet onmenselijke tafereelen op parkeerplaatsen. Jongens die daar maandenlang bivakkeren. Die rijden voor twee euro per uur – de slavernij komt terug. De groot-industriëlen en een paar handige jongens worden steenrijk van deze wildwesttoestanden. Dit Europees beleid mogen ze van mij in hun – nou ja, laat ik het netjes houden.'

‘NIET ERG DEMOCRATISCH’ Bob van Vliet is zelfstandige; hij ontwerpt producten en is grafisch vormgever. ‘In een creatief beroep moet je vaak tijdens een opdracht van richting veranderen; je komt met je klant tot nieuwe inzichten. Ik heb één keer een opdracht gedaan in een Europese aanbesteding. Wat een ramp. Het plan aanpassen betekende meteen drie advocaten aan tafel. Zo wordt het resultaat minder goed én duurder. De EU is voor mij vooral ondoorzichtig. Er wordt tot dit soort regelingen besloten, maar door wie precies? Niet erg democratisch, als er van alles moet ‘van Europa’ maar mensen geen idee hebben hoe dat te controleren.’

‘STEL MENSEN VOOR WINSTEN’ Jonas Sjöstedt, voorzitter Vänsterpartiet (Zweedse Linkse Partij); ‘De belangrijkste boodschap waarmee we deze Europese verkiezingen ingaan is dat we de verzorgingsstaat verdedigen en voorkomen dat rechts met nog meer bezuinigingen komt. Stel mensen voor winsten. Een van onze slogans is: “Wij zijn niet te koop”. Wij geloven niet in de pogingen van rechts om van de EU de Verenigde Staten van Europa te maken. Elk land moet vrij zijn om eigen besluiten te nemen, ook om bijvoorbeeld uit de euro te stappen. Het is heel belangrijk om internationaal samen te werken, zowel in Europa als daarbuiten, op thema's als migratie en milieu. Maar door de centralisering van de macht in de EU hebben mensen geen invloed meer. Dus: ja tegen internationale samenwerking, nee tegen het democratisch tekort.’

‘GRIEKEN STEMMEN VOOR HUN LEVEN’ Alexis Tsipras, politiek leider van SYRIZA uit Griekenland; ‘In Griekenland stemmen we voor hoop en verandering. We gaan stemmen om een eind te maken aan de bezuinigingen en om onze democratie terug te winnen. Bij de verkiezingen op 22 mei staat er meer op het spel dan wie er Europarlementariër wordt: Grieken stemmen voor hun leven en hun toekomst. Het laatste woord over het beleid en de begroting van landen moet niet bij de EU liggen, maar bij de nationale parlementen. Samenwerken in Europa is alleen een goed idee als het de betrokkenheid en de zeggenschap van burgers vergroot en niet leidt tot allerlei extra voorrechten voor de rijken. Samenwerking moet niet leiden tot een race naar het afvalputje, maar juist tot hogere standaards voor sociaal, milieu- en werkgelegenheidsbeleid.’

64% van de Nederlanders vindt dat de EU een negatieve invloed heeft op de mogelijkheid van regering en parlement om beslissingen te nemen in het belang van Nederland.

INVESTEREN I.P.V. BRUSSELSE DICTATEN

IS HET NOU JA OF NEE?

NEE staat er groot op de SP-campagneposters. Maar de SP wil wel Europees samenwerken. Hoe zit het nou?

De SP staat positief tegenover Europese samenwerking: om de vrede te bewaren, de welvaart te bevorderen en democratische en sociale rechten te beschermen. Maar juist die doelen worden door de Eurofielen (D66, GroenLinks, VVD, CDA, PvdA) bedreigd met hun beleid van méér en méér Europa. Zij werken aan een Europese Superstaat waarin bureaucraten in Brussel bepalen wie een sociale huurwoning krijgt, wie er in Nederland mag werken en hoe we onze pensioenen en onze sociale zekerheid regelen.

Tot wederzijds voordeel

De SP verzet zich tegen politici die van Europa één land met één regering willen

maken. Wij accepteren niet dat Brussel onze economie kapotbezuinigt en ons dwingt onze sociale voorzieningen op de schop te nemen.

Samenwerken in Europa om tot wederzijds voordeel afspraken te maken over economische samenwerking en voor bijvoorbeeld de aanpak van vervuiling is prima. Maar we willen wel zelf de baas blijven over onze zorg, het onderwijs, de pensioenen en de sociale zekerheid.

De SP zegt dus **NEE** tegen de superstaat

- Geen centraal gezag vanuit Brussel

- Brussel beslist niet over zorg, pensioen, huisvesting en onderwijs
- Geen Brusselse dictaten voor rechts afbraakbeleid.

En **JA** tegen samenwerken

- Samenwerking van landen tot wederzijds voordeel
- Grensoverschrijdende problemen samen aanpakken
- Sociaal uit de crisis: investeren in banen en koopkracht herstellen.

Het SP-verkiezingsprogramma is hier te vinden: sp.nl/9zleji

GEEN CENTRAAL GEZAG VANUIT BRUSSEL

GRENSOVERSCHRIJDENDE PROBLEMEN ALS CRIMINALITEIT SAMEN AANPAKKEN

UITBUITING DOOR EUROPEES BELEID

GESCHEIDEN WERELDEN

In de Mijnstreek werkten een eeuw geleden al Polen, Italianen en inwoners van de Balkan zij aan zij met de Limburgse koempels. Onder de grond waren ze op elkaar aangewezen en ze hadden gelijke rechten en plichten. Hoe anders is dat nu, in de kassen en magazijnen. De onwil van Europa om werkelijk sociaal beleid te voeren, creëert gescheiden werelden.

Wanneer gaan de arbeidsmigranten tot actie over?

Dennis de Jong, SP-lijsttrekker bij de Europese verkiezingen, verwacht weinig heil van minister Asscher van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. 'Om de Nederlandse werkgelegenheid in bijvoorbeeld de bouw, het transport en de tuinbouw impulsen te geven, zijn harde maatregelen nodig. Die kunnen alleen worden genomen als de minister het vrije verkeer van diensten zelf ter discussie stelt en niet instemt met de halfbakken Europese wetgeving over handhaving. Zo'n minister is Asscher, als lid van een kabinet dat de werkgevers aan het langste eind laat trekken, helaas niet.'

Ook Paul Ulenbelt, als Tweede Kamerlid voor de SP woordvoerder pensioenen, inkomen en werk, pleit voor intensivering van de arbeidsinspectie en een stringenter handhavingsbeleid van de gemeenten. 'Op papier klopt het meestal wel als het gaat om het minimumloon en de arbeidstijden, maar in de praktijk pakt het heel anders uit. Polen en andere arbeidsmigranten moeten er zelf achteraan zitten en een cao-loon eisen, alleen doen ze dat niet. Ze nemen genoeg met wat ze krijgen, dat is namelijk nog altijd meer dan in eigen land.' De SP waarschuwde al voor wantoestanden nog

voordat de grenzen open gingen. Paul Ulenbelt: 'Toen ik er in het parlement over begon, werd ik aanvankelijk weggehoond. Er kwam uiteindelijk een parlementair onderzoek naar de toestanden rond arbeidsmigratie, maar er is niets veranderd. Wij halen onwetende mensen binnen en dat is precies de bedoeling van Europa. Werklozen moeten op pad, de grenzen over en accepteren wat ze krijgen aangeboden.'

Een lichtpuntje ziet hij wel. 'De werknemers die willen blijven, zullen er zelf achter komen en ontdekken dat ze naar Nederlandse maatstaven zwaar worden onderbetaald. Hopelijk gaan zij straks tot actie over.' En over de integratie van Polen zegt Paul Ulenbelt: 'Waar veel Polen zijn, zoeken ze elkaar op, ze vormen enclaves en voelen geen noodzaak om te integreren.'

In de detacheringsrichtlijn van Europa werd vastgelegd dat voor de meeste arbeidsvoorwaarden de afspraken gelden van het land waar wordt gewerkt. Dennis de Jong: 'Dat geldt echter niet voor pensioenrechten en sociale zekerheid. Zo blijven

arbeidsmigranten nog steeds goedkoper dan hun Nederlandse collega's.'

De SP zegt nee tegen deze Europese Unie. Dennis de Jong: 'Dat is onder meer omdat Brussel het speeltje is geworden van de grote bedrijven, die altijd hun kosten zo laag mogelijk willen houden en er voordeel aan hebben dat er meer werknemers dan banen zijn. Daarom zijn ze enthousiast over het vrije verkeer van werknemers en diensten binnen de EU. Ontstaat er in een lidstaat krapte op de arbeidsmarkt dan neem je die weg door werknemers uit andere lidstaten aan te trekken.'

En dan nog iets. Paul Ulenbelt bracht nadat Polen in mei 2007 lid was geworden van de EU een bezoek aan het land en schrok van de sociale gevolgen van het openstellen van de grenzen. Inmiddels zijn zo'n anderhalf miljoen Polen werkzaam in het buitenland, van wie 150.000 in Nederland. Echtscheidingen, verscheurde gezinnen, leeglopende dorpen, overal in Polen is het Europese beleid voelbaar en zichtbaar. Bovendien maken steeds meer intellectuelen en beter opgeleiden de stap naar een ander land, terwijl Polen hen juist zo hard nodig heeft.

IN HORST AAN DE MAAS, een fusiegemeente in het noorden van Limburg, komen naar schatting 5000 van de 42.000 inwoners uit Polen. Deze arbeidsmigranten zijn hoofdzakelijk werkzaam in de (glas)tuinbouw, de varkensmesterij en het transport. Ze vormen een onzichtbare onderklasse, zegt Thijs Coppus (32), geboren en getogen in Horst en fractievoorzitter van de SP in de gemeenteraad. 'Je ziet de Polen alleen als ze boodschappen doen.'

Maffia-figuren

De SP in Horst verzet zich al jaren tevergeefs tegen uitbuiting en onderbetaling van de Poolse gastarbeiders, maar staat er in die strijd alleen voor. De andere politieke partijen omarmen de komst van werknemers uit Oost-Europa omdat hun inzet het bedrijfsleven nieuwe impulsen geeft. Dat de werkgevers het niet zo nauw nemen met de Nederlandse normen en waarden en in de meeste gevallen weigeren een cao-loon te betalen, deert ze niet. Evenmin ligt het gemeentebestuur in Horst wakker van de vaak abominabele woonomstandigheden. De Polen zelf zwijgen als het graf, bang als zij zijn om op straat te worden geschopt. 'Het voelt heel frustrerend om te weten dat er sprake is van moderne slavernij zonder

daarvoor keiharde bewijzen op tafel te kunnen leggen. Vooral in de champignonteelt lopen de nodige maffia-figuren rond. Zij nemen het, om het maar eens voorzichtig uit te drukken, niet zo nauw met de regelgeving en zetten goedwillende collega's onder druk om zich vooral niet te kritisch uit te laten. Ik had een klokkenluider op het oog, een Nederlandse man die op de hoogte was van de misstanden, maar uiteindelijk niets durfde te zeggen.'

In het centrum van hoofdkern Horst worden de inkopen voor het weekeinde gedaan. De middenstand speelt in op de Poolse klandizie, ook bij de grote supermarkten liggen Poolse artikelen in de schappen. Voor specialiteiten uit het thuisland gaan de Polen naar Belweder (foto). Uit de radio klinkt Poolse muziek, op een prikbord hangen mededelingen van een uitzendbureau, in de moedertaal uiteraard. Een busje met uitzendkrachten laveert door het verkeer. Op het plein presenteert zich de plaatselijke schutterij St. Lucia, opgericht in 1479. Thijs Coppus wordt veelvuldig begroet en soms aangesproken door teleurgestelde kiezers, die het niet kunnen verkroppen dat de SP, de grote winnaar bij de gemeenteraadsverkiezingen, buiten het college is gehouden.

Wonen op een megalomaan erf

'Wij zijn samen met de PvdA als enige mordicus tegen wonen op het erf van werkgevers en tegen de bouw van megastallen voor 35.000 varkens en 1,3 miljoen kippen in de buurt van Grubbenvorst. Het is een megalomaan project, een dreigende ramp voor het milieu. En wie gaan daar straks werken? De Polen, Bulgaren, Roemenen en binnenkort ook Oekraïners. De SP hield tijdens de onderhandelingen vast aan de standpunten en werd vervolgens buitenboord gekieperd. De andere partijen vinden het geweldig dat Horst aan de Maas zich met goedkope arbeidskrachten profileert als tuinbouwgebied. Er zijn connecties tussen het gemeentebestuur en de ondernemers, dat staat voor mij vast, maar krijg er maar eens een vinger achter... Ik weet niet met wie de wethouders praten, wat ze in hun vrije tijd doen.'

De landelijke omgeving, ooit een paradijsje voor fietsers en wandelaars, wordt ontsierd door gigantische tuinbouwkassen. Tomaten, komkommers en aardbeien, daar draait het om. En champignons natuurlijk. Een derde van de Nederlandse champignonproductie komt uit Horst aan de Maas. De bedrijfsconstructies vormen een schimmenspel van

ondoorzichtige overnames en eigendomsverhoudingen. Zo kon het gebeuren dat Prime Champ, een champignonreus en in de ogen van velen een heel foute onderneming (in de volksmond omgedoopt in Crime Champ), in 2013 werd overgenomen door het Ierse Monaghan nadat het faillissement was uitgesproken. De eigenaar van Prime Champ schijnt inmiddels alweer opnieuw te zijn begonnen.

De arbeidsmigranten wonen in containers op het bedrijfsterrein (met voor ieder een eigen satellietshotel), in loods en op campings en vakantieparken of met z'n tienden in een huis (voor 200 euro per matras!). Mondjesmaat proberen de gemeenten in Noord-Limburg en corporaties met voorzichtige initiatieven de huisvesting te verbeteren, maar veel zoden zetten deze pogingen niet aan de dijk. Met het toezicht op handhaving van de arbeidsvoorwaarden wil het evenmin vlotten. Thijs Coppus: 'De invloed van de sector is groot en reikt ver en Europa vertikt het om in te grijpen. Zolang werkvergunningen niet verplicht zijn, komt er aan deze ellende geen einde.'

Milieuramp

Lag de focus twintig jaar geleden nog op de – toen nog illegale – Poolse aspergestekers, die alleen in het seizoen naar deze contreien kwamen, tegenwoordig werken de arbeidsmigranten het hele jaar door. Familiebedrijfjes konden dankzij de lage lonen groeien als kool en nog steeds wordt er geïnvesteerd in de ene na de andere uitbreiding. Nederlandse werknemers kunnen het schudden. De hele economie draait op arbeidsmigranten, die genoeg nemen met een onfatsoenlijke beloning omdat die nog altijd ver boven de salarissen in eigen land ligt. Ziedaar het EU-Europa anno 2014, waar de markt alles bepaalt. O ja, de aspergeboeren die klein zijn gebleven, werken met familieleden en kennissen.

Nee, het gemeentebestuur van Horst en investeerders denken liever veel groter, zoals aan de bebouwing van het buurtschap Californië, waar 500 hectaren worden bebouwd met kolossale kassen. De gemeente speelde hierin een dubieuze rol met een publiek-privaatrechtelijke onderneming. Het mondde uit in een schandaal en het vertrek van een gedeputeerde. Desondanks gaat het allemaal door, er staan al de nodige kassen en melkveehouders werden om grond te verwerven zonder blikken of blozen uitgekocht. Overigens komen die kassen er niet voor de eeuwigheid te staan, het is de bedoeling er op termijn transportbedrijven onder te brengen. De natuur wordt om zeep geholpen en intussen staan de Polen en in

De Schutterij St. Lucia op het plein bij de St. Lambertuskerk in Horst aan de Maas.

hun kielzog Bulgaren en Roemenen bij wijze van spreken te trappelen om er aan de slag te gaan. Tegen wurgcontracten, dat wel.

Thijs Coppus voorziet, als het vrije verkeer van werknemers niet aan stringente Europese regels wordt gebonden, een herhaling van de situatie in de jaren zestig en zeventig, toen Marokkaanse en Turkse gastarbeiders een even verborgen bestaan leidden als de Polen van nu. 'Overlast veroorzaken de Polen niet of nauwelijks. Ze werken hard

en trekken zich na een werkdag terug met bier voor de tv. Toch heersen er in Horst ook gevoelens van onvrede, over Polen die banen inpikken en wel een woning krijgen, al moeten ze er dan in groepen in wonen. Dat kun je de Polen niet kwalijk nemen, de schuld ligt bij de gemeente en de corporaties die geen extra huizen bouwen.'

Poolse kapelaan

Ongeveer de helft van alle arbeidsmigranten heeft overigens de intentie om zich

permanent te vestigen. Er zijn al complete gezinnen in Horst aan de Maas neergestreken. De Polen beschikken, in het kerkdorp Meterik, over een eigen parochie met Poolse kapelaan. De mis op zondagavond wordt zeer druk bezocht. Voor ontspanning op de zaterdagavond is er The Shuffle, eertijds een discotheek en nu een dansgelegenheid voor de Poolse gemeenschap.

De SP in Horst aan de Maas blijft zich het hoofd breken over de exacte omvang van alle problemen en broedt op een manier om concrete bewijzen boven tafel te krijgen. 'Tot nu toe voelen wij ons machteloos, alleen als de Polen zelf willen meewerken en opening van zaken durven geven, bestaat er een kans om de boel open te breken. Maar ja, geen Pool die met ons wil praten.'

Hoe argwanend de Polen zijn, blijkt tijdens een rondgang door de Horster dreven. Ze duiken weg als onze auto stopt, grijpen meteen naar hun mobieltje en lijken alles-behalve benaderbaar. Op de parkeerplaats van een champignonbedrijf zitten vijftien vrouwen met mutsjes op aan een lange tafel een boterham te eten. Een man met een herdershond houdt een oogje in het zeil. Er hangt als wij stoppen een dreigende sfeer in de lucht. Thijs Coppus: 'Ik heb weleens geprobeerd contact te maken, maar kreeg meteen vervelende mailtjes. De tamtam werkt razendsnel. Ik ben niet bang, maar je lost niets op door de confrontatie te zoeken.'

Met zulke gespannen verhoudingen is het moeilijk te zien hoe dit probleem lokaal opgelost kan worden. De Europese regels voor vrij verkeer van mensen en de onwil om misbruik van de regels aan te pakken (zie kader), liggen aan deze problemen ten grondslag. Daaraan wat doen, hoeft volgens Thijs Coppus echter niet ingewikkeld te zijn. Hij trekt een parallel met de toestand in de Mijnstreek in Zuid-Limburg, waar vanaf het begin van de twintigste eeuw Polen, Italianen en inwoners van de Balkan toestroomden om in de mijnen te gaan werken. 'Zij hadden dezelfde rechten en plichten als hun Nederlandse koempels en woonden in de mijnkoloniën, in het hart van de samenleving. En ondergronds was je, waar je ook vandaan kwam, op elkaar aangewezen. Dat bevorderde de integratie. Zo zou het nu weer moeten gaan: gelijke kansen voor alle werknemers.' ●

Wooncabines op het erf van champignon-gigant Monagham.

Honderden migranten in barakken

Ron Meyer, vakbondsbestuurder bij FNV Bondgenoten, bracht meerdere bezoeken aan vakantieparken én een oude legerbasis vlakbij het vliegveld Weeze, net over de Duitse grens, veertig minuten rijden van Horst aan de Maas. Op die locatie wonen honderden arbeidsmigranten uit Oost-Europa onder erbarmelijke omstandigheden in barakken. Ze betalen 500 euro voor een kamer.

'Ranzig en smerig, ik kan het niet anders omschrijven. Ik heb gemerkt dat je amper contact krijgt met die mensen. Je moet echt hun vertrouwen winnen en daar gaat veel tijd overheen. Het is niet zo raar dat ze bang zijn om uit de school te klappen. Als ze dat doen, kunnen ze meteen terug naar huis, met lege handen. Ze hebben eenvoudig geen keuze.' Stug volhouden, daar bereik je kleine successen mee. 'Wilde een migrant een vriend of vriendin laten slapen dan moest de manager daar toestemming voor geven. Bespottelijk. Daar is op een paar plekken verbetering in gekomen, maar ja, dat schiet niet echt op.'

Veel leden van wat Ron Meyer als een reserve-arbeidsleger omschrijft, werken via met name uitzendbureau Otto Workforce in Nederland bij de

grote supermarktconcerns. Ze worden in busjes vervoerd.

Natuurlijk, beaamt hij, moeten de vakbonden zich inspinnen voor deze doelgroepen. 'Maar wij zijn als vakbond relatief sterk in oude bolwerken, de buitenlandse werknemers zijn niet georganiseerd. Alleen kunnen wij dit niet, hier is nauwe samenwerking met andere instituties voor nodig. Echt verzet tegen belabberde woon- en werkomstandigheden begint op de werkvloer met solidariteit onder de collega's, al komt iedereen toch in de eerste plaats voor zichzelf op.'

Ron Meyer heeft nu binnen de vakbond de schoonmakers onder zijn hoede. Hij trekt een parallel: 'De meeste werknemers op kantoren weten echt niet wie de schoonmakers zijn, waar ze vandaan komen en onder welke voorwaarden ze werken. Ze kennen meestal niet eens hun naam. Ik vind dat je als kantoormedewerker op de hoogte moet zijn van uitbuiting in de branche. Misschien dat je dan wel opkomt voor de schoonmakers, die er toch altijd maar weer voor zorgen dat jouw werkplek en -omgeving worden opgefrist.'

> 237.000 EURO ONDERWIJSGELD GEGRAID

ROOD-bestuurslid Merel Stoop heeft een cadeautje bij zich.

ROOD, jong in de SP, reikte op 23 april de Gouden Hark uit aan Edo de Jaeger. Hij was zelf niet beschikbaar om de 'prijs' in ontvangst te nemen; zijn secretaresse stond ROOD te woord. De Jaeger harkte als bestuursvoorzitter van het roc in Amsterdam 237.000 euro aan onderwijsgeld bij elkaar. ROOD-voorzitter Lieke Smits vindt het onbegrijpelijk dat De Jaeger 90.000 euro meer krijgt dan een minister. Volgens haar kun je van dat verschil al twee goede docenten aan nemen: 'Deze meneer probeert zoveel mogelijk geld binnen te harken, terwijl er op veel roc- en mbo-scholen een hoop mis

is. Laten we het geld investeren in goed onderwijs, in plaats van in topsalarissen.'

'Te vrijblijvend'

De Jaeger gaf eerder geen gehoor aan een moreel appél van minister Bussemaker om vrijwillig een stap terug te doen in salaris. Smits: 'Zo'n moreel appél is leuk en aardig, maar nog veel te vrijblijvend. Dit salaris had nooit zo hoog mogen worden. Maar De Jaeger wil geen stap terugdoen en dat terwijl de salarissen van docenten al jaren op een nullijn staan. Laten we dat nu aanpakken.'

> BESCHERM HUURDERS TEGEN HUISUITZETTINGEN

foto: Sander van Oorspronk

Michiel Van Nispen (foto), SP-Tweede Kamerlid, vraagt aandacht voor de belangen van huurders die te maken krijgen met de gedwongen verkoop van hun huis als de eigenaar de hypotheek niet meer kan betalen. Door deze gedwongen verkoop via een zogenaamde executieveiling, verliezen zij namelijk hun huurrecht. Minister Opstelten van Veiligheid & Justitie wilde huurders maar drie maanden de tijd geven om een nieuwe woning te vinden. Van Nispen heeft voorgesteld om hier maximaal zes maanden van te maken. Hij kreeg hiervoor de steun van de meerderheid van de Kamer. Van Nispen: 'Huurders worden door deze regering al hard genoeg gepakt door visieloze bezuinigingen zoals de verhuurdersheffing.'

> 18 MEI THEATER DE MOED

Het kan nog, als je er snel bij bent: kaartjes reserveren voor Theater De Moed. Op zondag 18 mei heet het partijbureau in Amersfoort voor de tweede keer Theater de Moed. Je kans om twee meesters te ontmoeten: de meester van het actuele cabaret en de meester-gitarist. De nieuwe onemanshow van Sjaak Bral is een razend knappe vertelling. Ontregelend, louterend en hilarisch. Bral doet een greep uit zijn nieuwe cabaretvoorstelling Lik op Stuk. En dat hakt er in. Harry Sacksioni is voor de tweede keer op rij door het maandblad

Gitarist gekozen tot Beste Akoestische Gitarist van de Benelux. Hij kan als geen ander verhalen vertellen met zijn gitaar.

Speciaal voor SP-leden plus één introducé.

De voorstelling duurt van 14.00 uur tot 16.30 uur, zaal open 13.30 uur

Entree € 5,-

Reserveer op www.sp.nl/shop/tickets

> TEKENFILMPJE OVER DE EU

De SP heeft een tekenfilmpje gemaakt over het verleden en de toekomst van de Europese Unie. Jan Marijnissen is de voice-over die uitlegt dat we voor een keuze staan op 22 mei. Gaan we mee met het plan van de grootindustri en en maken we een superstaat Europa naar hun ideaal? Of kiezen we voor samenwerken en democratische zeggenschap?

sp.nl/studio

> 'SCHOONMAKERS IN VASTE DIENST OVERHEID'

Voorzitter van het schoonmakersparlement Khadija Tahiri en SP-leider Emile Roemer.

Een staking bij Shell, een protestmars in het ziekenhuis van Rotterdam, acties bij de NS en de Belastingdienst. Het is menens bij de schoonmakers. Ze willen betere arbeidsvoorwaarden en meer respect. Bovendien vragen ze al maanden om doorbetaling bij ziekte; vaak moeten schoonmakers de eerste twee dagen ziekteverzuim uit eigen zak betalen. 'Daar moeten we echt van af. De medewerkers

van de bedrijven waar zij schoonmaken hoeven dat ook niet', zei Emile Roemer die de actievoerders in Den Haag een hart onder de riem kwam steken. De SP-voorman wil dat schoonmakers in vaste dienst worden genomen bij overheidsbedrijven. Een initiatiefwet van SP en PvdA ligt klaar voor als de regering daar voor de zomer geen werk van maakt, aldus Roemer.

> STEKKER UIT 'INTIMIDATIE-TRAJECTEN' RHEDEN

Vasthoudendheid van de SP in Rheden heeft ertoe geleid dat twee bedenkelijke trajecten voor begeleiding van bijstandsgerechtigden naar betaald werk zijn stopgezet. Over deze reïntegratietrajecten, genaamd WorkFast en TopProject, regende het namelijk klachten. En niet zomaar klachten. Via het in november door de SP geopende meldpunt kwamen onder meer intimidatie en vernedering aan het licht. Ook werd er nogal snel gedreigd met bijvoorbeeld het korten op de uitkering. Daarnaast gold als voorwaarde dat deelnemers vijf keer per dag solliciteerden, zich soms tweemaal per week op het gemeentehuis dienden te melden en ook

nog eens bereikbaar dienden te zijn. Sommigen durfden thuis niet eens meer een blokje om, "want ik moet bereikbaar zijn", zo meldt de SP-site van Rheden. De gemeente, die mensen doorverwees naar beide trajecten, startte een onderzoek maar al in februari werd de stekker uit TopProject getrokken. Toenemende druk vanuit de gemeenteraad, met de SP voorop, zorgde er uiteindelijk voor dat onlangs ook WorkFast werd gestaakt. SP-raadslid Tamara Koppelaar: 'We gaan ervan uit dat cliënten vanaf nu zorgvuldig begeleid gaan worden, waarbij de menselijke waarden, maatwerk en respectvolle bejegening voorop staan.'

> 'DUURDER SPITSKAARTJE ABSURD'

SP-Tweede Kamerlid Eric Smaling noemt de geplande prijsverhoging van tien procent voor treinkaartjes in de spits een absurd voorstel: 'Zo jagen we mensen de trein uit.' De NS beweert dat dat wel meevalt, omdat buiten de spits de kaartjes juist goedkoper worden. Onzin volgens Smaling: 'Het gros van de werknemers heeft geen mogelijkheden om op flexibele tijden te werken. Zij zullen dus sneller kiezen voor de auto.'

SP-KAMERLID HENK van Gerven over het natuurbeleid van PvdA-staatssecretaris Dijkema: 'Dijkema is een goede opvolger van Bleker als **natuurbarbaar**.'

 sp.nl/9zldxf

DE SP WIL dat het kabinet de **accijnsverhogingen terugdraait**. SP-Kamerlid Arnold Merkies: 'Onmiddellijk. Voor veel pomphouders aan de grens zal langer wachten betekenen dat ze kopje onder gaan.'

 sp.nl/9zldxm

'NEDERLAND MOET ZICH uitspreken tegen drones,' aldus SP-Kamerlid Harry van Bommel. De onbemande vliegtuigjes hebben duizenden mensen gedood zonder enige vorm van proces.

 sp.nl/9zldxn

SP-TWEDE KAMERLID RONALD van Raak leidt een onderzoek naar hoe **parlementaire enquêtes** verbeterd kunnen worden om de Tweede Kamer beter te informeren.

 sp.nl/9zldy6

DE RAAD VOOR de Rechtspraak zegt dat mensen door de verhoogde kosten minder naar de rechter gaan. SP-Kamerlid Michiel van Nispen: 'Als alleen grote bedrijven of rijke mensen naar de rechter kunnen, dan krijgen we **klassenjustitie**.'

 sp.nl/9zldz1

MKB EN SP NIJMEGEN

HET RAADSEL VAN DE RODE LAP

Nijmegen krijgt een coalitie van SP, GroenLinks, PvdA en De Nijmeegse Fractie; in de volksmond al 'Links-plus'. Sommige mensen, die zeggen ondernemers van de Waalstad te vertegenwoordigen, zijn daar niet blij mee. Maar om de inhoud lijkt het daarbij niet te gaan.

EIGENLIJK MAAR LASTIG, die verkiezingen. Heb je als voorzitter van een Nijmeegse ondernemersvereniging al maanden lekker gefantaseerd over je favoriete partij aan de macht en dan... ja dan..., stemmen die domme kiezers op een andere partij! Democratie? Och...

De landelijke krantenkoppen logen er niet om. Nijmeegse ondernemers willen SP niet, kopte Spitsnieuws. De Telegraaf schreef: Nijmeegse ondernemers willen SP weren. Dagblad de Gelderlander hield het op: Ondernemers: liever geen 'links'.

Wat was er aan de hand? Eric van Gaalen – voorzitter van het Economisch Collectief Nijmegen (ECN) – had vlak na de raadsverkiezingen een ronkende brief rondgestuurd, waarin hij namens het ECN en tevens de Industriële Kring en VNO/NCW opriep om

de SP vooral buiten het college te houden. Met de SP in het stadsbestuur zou de goede samenwerking tussen bedrijfsleven en gemeente (lees: bijstandsgerechtigden die bij Nijmeegse bedrijven werken) in gevaar komen, waarschuwde Van Gaalen. Bovendien zou de SP het zogenaamde Ondernemersfonds gaan schrappen, als de partij de kans kreeg. En de lasten voor bedrijven zijn in Nijmegen ook al zo hoog, aldus de ECN-man.

Lekkers

Genoemde stellingname verraste de SP enigszins, daar de partij in haar verkiezingsprogramma juist voor ondernemend

‘Als het met iederéén goed gaat, gaat het met ons ondernemers ook goed’

Nijmegen – en specifiek voor het midden- en kleinbedrijf – heel wat lekkers opnam. SP-voorman Hans van Hooft jr. (foto) somt op: veel meer woningen bouwen in de Waalsprong, loonkostensubsidie voor 1000 echte banen, verlagen parkeertarieven, afschaffen van de OZB voor huurders van bedrijfspanden, en verlagen lasten voor de burgers. En dat terwijl de stad 5 à 6 miljoen euro moet bezuinigen. Van Hooft geeft toe dat het programma van zijn partij ook elementen bevatte die ‘niet direct door ondernemers zullen worden omarmd’, zoals het afschaffen van het ondernemersfonds en verhoging van de OZB waar met name grotere bedrijven voor worden aangeslagen.

Echter: tijdens de lopende coalitie-onderhandelingen bleek al snel dat het ondernemersfonds gewoon overeind zou blijven. En die OZB-verhoging? Daar stond het plan dat loonkostensubsidie voor 1000 volwaardige banen behelst tegenover. En over dat laatste was Eric van Gaalen nu juist zo enthousiast. Van Hooft: ‘Tijdens een gesprek (op 15 april –red.) speculeerde hij zelfs over 1500 banen in plaats van 1000. Hij wilde zelfs met me op de foto.’

Kou uit de lucht, zou je zeggen. Maar nee. Een week later kregen Nijmeegse politici een brief in hun mailbox. Van: Eric van Gaalen. Onderwerp: Gesprek met SP stemt Ondernemend Nijmegen allesbehalve gerust. Hierin gooide Van Gaalen het ineens over een totaal andere boeg. ‘De zorg van Ondernemend Nijmegen ligt bij een deugdelijke en realistische financiële begroting op gemeentelijk niveau’, schreef hij ditmaal. Opportu-

nistisch? U zegt het maar.

Maar wat is het dan toch, dat de SP voor de Nijmeegse ondernemersclub blijkbaar als een rode lap op een stier werkt? Vooral nog blijft het een raadsel.

D66

‘Het ECN heeft VVD gestemd, de rest van de bevolking niet. Dat is democratie’, zei Hans van Hooft in De Gelderlander in reactie op een van de charges van Van Gaalen. Die wist niet hoe snel hij dat moest corrigeren. Tegenover Van Hooft verzekerde hij gauw dat hij echt niet op de VVD had gestemd. Dat maakt benieuwd.

We duiken even terug in de tijd.

Vier jaar geleden werd in de Waalstad een coalitie gesmeed tussen GroenLinks, PvdA en D66. De afdeling Arnhem-Nijmegen van werkgeversorganisatie VNO-NCW reageerde daar uitgesproken positief op. Op de site van VNO-NCW Midden werd het optimisme van de werkgevers over het coalitie-akkoord jubelend uitgedragen door, jawel: Eric van Gaalen. Als toenmalig vice-voorzitter van VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen meldde hij: ‘Vol verwachting kijken wij uit naar de beloften (voor ondernemers) van deze coalitie. Als dit coalitieakkoord ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd, dan behoort het voor Nijmegen zo kenmerkende imago Havana aan de Waal voortaan misschien wel tot de geschiedenis.’ Van Gaalen was, getuige het artikel, ‘verheugd dat het Nijmeegs college is verrijkt, onder andere met (oud)-ondernemer Bert Jeene als wethouder Economische Zaken’. Interessant detail: die Bert Jeene was van 2010 tot 2014 wethouder namens D66 en bovendien bestuurslid van... VNO-NCW regio Arnhem-Nijmegen!

Maar nu, eind april 2014, dreigt uitgerekend D66 buiten de Nijmeegse coalitie van SP, GroenLinks, PvdA en Nijmeegse Fractie te vallen. Zou dat de ergernis van Eric van Gaalen zijn? Om het raadsel eindelijk op te lossen, belden we hem op. Dat ging zo.

–‘Goedemiddag, meneer Van Gaalen. U spreekt met de Tribune. Die Links-plus-coalitie lijkt er toch te komen. Wat vindt u daarvan?’

–‘Ze zijn momenteel nog in onderhandeling. U kunt me beter bellen als het college er zit.’

–‘Maar u nam de afgelopen weken meerdere

MKB Nederland: ‘SP is écht mkb-minded’

De voorzitter van MKB Nederland, Michaël van Straalen, liet zich op de mkb-dag op maandag 11 november enthousiast uit over samenwerking tussen de werkgeversvereniging en de SP. ‘De SP is de enige partij die écht mkb-minded is.’ Hij riep politici en ondernemers op om ‘naast elkaar te gaan staan en de problemen en uitdagingen aan te pakken.’ De MKB-voorzitter sprak lovende woorden over de plannen van de SP voor kleine en middelgrote ondernemers (Tribune december 2013).

malen heel fel stelling tegen die coalitie.

Waarom nu niet?’

–‘Ik acht het van belang om te wachten tot het college er zit.’

–‘Vreemd. Eerder was u heel stellig en toen zat het college er ook nog niet.’

–‘Die stelligheid is niet gewijzigd.’

–‘Ah, dus u vindt dat Links-plus maar niks.’

–‘Dat is úw uitleg.’

–‘Fijne dag, meneer Van Gaalen.’

Heel erg consistent klinkt het niet. Al helemaal niet als je genoemde brandbrieven leest die Van Gaalen naar de Nijmeegse fracties stuurde. Op het advies van Hans van Hooft om eerst ‘rustig het resultaat van de coalitie-onderhandelingen af te wachten’, antwoordde Van Gaalen op 24 april jl.: ‘Je verzoek om rustig af te wachten vind ik persoonlijk ongepast. Wij staan gezamenlijk voor het belang (...) van Nijmegen en daar past op dit moment geen afwachtende houding.’

Twee vragen blijven hangen. Ten eerste natuurlijk: is het aan ondernemersverenigingen om te bepalen welke coalitie er moet komen en welke partijen daarin mogen meedoen? Maar toch ook: zouden de Nijmeegse ondernemers nou blij zijn met een voorzitter die zo zwabberend en panisch hun belang vertegenwoordigt?

Marjolijn van Beekum in ieder geval niet. Zij runt een bloemenbinderij in stadsdeel Heijendaal en bestempelt het verhaal van Van Gaalen als ‘een grote denkfout’. ‘ECN denkt alleen maar aan de toplaag. Mijn filosofie is: als het met iederéén goed gaat, gaat het met ons ondernemers ook goed. Want als mensen meer kunnen gaan shoppen, profiteren de ondernemers in de stad daarvan. De SP snapt dat. Kortom: de visie van ECN is zó beperkt.’ ●

tekst Rob Janssen
foto Bram Petraeus

SNS BANK: CORRUPTIE EN FALEND TOEZICHT

foto Bas Stoffelsen

ARNOLD LEEST

WIE **Arnold Merkies**, SP-Tweede Kamerlid, woordvoerder Financiën

LEEST *De ondergang van de SNS Bank: Klokkenluider tegen wil en dank*, Hetty van de Laar, uitg. Bertram + de Leeuw

› Wat heb je gelezen?

‘Een onthullend en goed leesbaar boek dat je een inkijkje biedt hoe het er bij die vastgoedtak van de SNS Bank aan toe ging. Hetty van de Laar kwam als externe adviseur puin ruimen bij het noodlijdende *SNS Property Finance* en merkte dat heel wat mensen daar het de gewoonste zaak van de wereld vonden om de zaak te flessen op kosten van de belastingbetaler. Onthutsend om te lezen over de achteloosheid waarmee grootschalige vastgoedprojecten onder vrienden ‘verdeeld’ werden en hoe dik daar vervolgens aan verdiend werd. Terwijl ze helemaal niet in staat waren om alle risico’s in kaart te brengen. Hetty van de Laar laat zien hoe het er in dat wereldje aan toe ging. Toegegeven, het is wel allemaal vanuit haar eigen perspectief geschreven. Maar dat is altijd zo bij klokkenluiders.’

› Heb je er wat aan gehad als Kamerlid?

‘Ik heb vorig jaar in de Tweede Kamer – lang voor het verschijnen van het boek –

stevig aangedrongen op een parlementair onderzoek naar de ondergang van SNS Reaal (dat vorig jaar door minister Dijsselbloem genationaliseerd werd –red.). Er is weliswaar onderzoek gedaan, maar zaken als corruptie en falend toezicht bleven onderbelicht. En binnen de bank werden ze genegeerd. Alleen de FIOD nam Van de Laar serieus en dat beschrijft ze ook in haar boek. Maar de toezichthouders zelf deden niet veel. De Nederlandse Bank had ook een verantwoordelijkheid, maar wilde er op de een of andere manier niet bovenop zitten. Het boek laat zien dat het helaas nog steeds te makkelijk is om op grote schaal fraude te plegen in de financiële wereld. Schrijnend dat het allemaal mogelijk is in Nederland.’

› Jij kent Hetty van de Laar ook persoonlijk.

‘Ik vind het zeer te prijzen dat ze haar verhaal op papier heeft gezet. Geloof me, zo gemakkelijk is dat niet. Een klokkenluider heeft het zwaar. Na het verschijnen van haar boek heeft ze veel ellende over zich heen gekregen. Veel mensen geloofden haar verhaal niet, ze werd bedreigd. Ik heb hier in Den Haag een goed gesprek met haar gehad over haar bevindingen. Je kon zien dat het hele verhaal haar niet in de koude kleren was gaan zitten. Niet zo vreemd, als je het mij vraagt.’

› Soms gaat het boek wel ver. Op een gegeven moment wordt de suggestie gewekt dat Buck Groenhof, haar toenmalige chef, in een hotelkamer had zitten masturberen. Moet dat nou? Het riekt wel naar rancune...

‘Lastige vraag. Kijk, ze vertelt haar persoonlijke verhaal en laat daarbij niets

weg. Hoe haar relatie met Groenhof was, dat weet ik allemaal niet. Als je je daarop zou gaan focussen zou dat onrecht doen aan het feit dat ze met haar bevindingen, waarover ze vertelt in haar boek, toch heel wat aan het licht heeft gebracht. Het feit dat een klokkenluider verhaal heeft gedaan, is het belangrijkste.’

tekst Rob Janssen

‘Het is nog steeds te makkelijk om op grote schaal fraude te plegen’

foto PR/Roberto Stuckert Filho

De Braziliaanse president Dilma Rousseff op NETmundial: 'Voor ons is internet een modern gereedschap voor emancipatie en verandering dat de maatschappij verandert.'

VAN WIE IS HET INTERNET?

Wie dacht dat de westerse wereld staat voor open internet, werd vorig jaar ruw wakker geschud door de onthullingen van Edward Snowden. Hij bracht aan het licht hoe de Verenigde Staten massaal ieders gegevens verzamelen op internet. Het roept de vraag op of het wel goed is dat het internet zo afhankelijk is van de VS. SP-senator Arda Gerkens was bij de Braziliaanse conferentie over 'Internet Governance': van wie is het internet eigenlijk?

Grote verontwaardiging heerste er vorig jaar, na de onthullingen van Snowden, op het *Internet Governance Forum*. Op dit forum, dat sinds 2005 jaarlijks wordt georganiseerd door de Verenigde Naties, wordt gesproken over zaken als cybercrime, auteursrechten, vrijheid van meningsuiting en toegang tot het internet voor iedereen. De VS waren tot dan toe partner van het forum geweest. Nu bleek echter dat ze zelf deden wat ze veroordeelden. Daarom kwam er in 2014 een extra conferentie, met als doel om tot overeenstemming

te komen over algemene principes voor het internet. Brazilië, dat werd afgeluisterd door de VS om economische gegevens te verzamelen, nam het voortouw. Ook in eigen land loopt de Braziliaanse regering voorop, met wetten om de gegevens van de eigen burgers te beschermen en netneutraliteit te waarborgen. In Nederland hebben we daar ook wetgeving voor, maar in de Verenigde Staten is er zojuist weer een contract met online video-aanbieder Netflix afgesloten door de kabels waarvoor Netflix betaalt voor een snelle doorgifte. Brazilië kiest voor een vrijer

internet met minder overheidsregulering. De conferentie, getiteld, NETmundial, vond plaats op 23 en 24 april in *São Paulo*. SP-Eerste Kamerlid Arda Gerkens was erbij.

Geen dure digitale voorrangswegen

Aan de conferentie ging een enorme berg voorwerk vooraf. Gerkens: 'Non-profit-organisaties, overheden en bedrijven leveren ideeën en commentaar. Er zijn 188 bijdragen voorbijgekomen, met nog eens 1360 commentaren. Allemaal om tot een aantal gedeelde principes te komen voor

foto Sander van Oorspronk

Arda Gerkens is Eerste Kamerlid voor de SP en directeur van HCC, de grootste computerclub van Nederland.

het internet.' Desondanks was er veel ontevredenheid over het slotdocument. Vooral omdat er al een eerdere versie op Wikileaks was gepubliceerd, die veel verder ging.

Gerkens: 'In dat eerdere document stond een aantal zaken dat er nu was uitgelaten. Een daarvan is netneutraliteit. Een belangrijk punt voor de SP. Door netneutraliteit worden alle data gelijk behandeld. Als je dat niet afsprekt, dan krijg je bijvoorbeeld dat je geld moet betalen voor snelle verzending van je e-mails of dat bepaalde data later worden verzonden dan andere. Er moeten geen voorrangswegen op het internet zijn voor mensen met meer geld.'

Massaal afluisteren stoppen

Met sprekers als secretaris-generaal van de Verenigde Naties Ban Ki-moon, 'vader van het internet' Vint Cerf (hij ontwikkelde in 1973 de architectuur van het internet) en de Braziliaanse president Dilma Rousseff heerste het gevoel dat het hier en nu kon gaan gebeuren.

Gerkens: 'De meeste kritiek die te horen was, ging over het feit dat het document niet erg concreet was. Velen wilden dat het massaal afluisteren terugkwam in het document – de onthullingen van Edward Snowden waren immers de aanleiding voor de bijeenkomst. Mensenrechtenorganisaties zijn van mening dat het massaal verzamelen van data een inbreuk is op de vrijheid van mensen, omdat het een inbreuk is op de

IANA, ICANN?

Het internet vindt zijn oorsprong in de Verenigde Staten, ontwikkeld door defensie. De Verenigde Staten hebben daardoor nog een sterke band met het internet. De organisatie die ervoor zorgt dat het allemaal technisch werkt heet IANA en is een Amerikaanse organisatie, nu nog verbonden aan de Amerikaanse overheid. IANA zorgt ervoor dat wanneer je www.sp.nl in typt, het ip-adres erbij wordt gevonden, IANA weet waar de website te vinden is en zorgt vervolgens dat de browser die je gebruikt de website kan lezen. Een tweede belangrijke organisatie is de ICANN. ICANN geeft alle domeinen uit, zoals .nl of .com, .org etc. Ook de ICANN is nog met een dun draadje verbonden aan de Amerikaanse overheid. Vlak voor de conferentie maakte de VS bekend de IANA onder te willen brengen bij de ICANN, dat los komt te staan van de VS.

privacy. Anderen vinden dat het verzamelen van data nodig is om de veiligheidsdiensten te laten werken.'

Er is ook bepleit om in het document op te nemen dat open standaarden en open source moeten worden gestimuleerd. Het voordeel van open standaarden en open-sourcesoftware is volgens Gerkens dat 'iedereen kan meekijken in de software en dus kan zien of die veilig is en er niet stiekem informatie over je verzameld wordt als je de software gebruikt.'

De SP wilde een aantal punten graag in het document terugzien: netneutraliteit, geen illegaal massaal verzamelen van data, het losmaken van de IANA en ICANN van de VS (zie kader) en het bevorderen van diensten die worden aangeboden door en vanuit andere landen dan de VS. Gerkens: 'Dat laatste omdat de Amerikaanse digitale multinationals de software- en applicatiemarkt beheersen. Hun positie is zo sterk dat er weinig alternatieven te vinden zijn en de consument is overgeleverd aan bedrijven die steeds meer kennis van en over ons verzamelen. Ook vinden wij dat de eindgebruiker, de consument, niet echt vertegenwoordigd is op dergelijke conferenties. Uiteindelijk is het internet van ons allemaal.'

Niet bindend, wel winst

De belangen zijn volgens Gerkens te

complex om op dit moment tot definitieve afspraken te komen: 'De laatste dag kwam er een niet bindende slotverklaring. Netneutraliteit staat er niet in. Dat ligt namelijk lastig in de Verenigde Staten, door een uitspraak van een Amerikaanse rechter dat netneutraliteit niet mag worden afgedwongen door de overheid. Terwijl bijvoorbeeld China, Rusland en Saoedi-Arabië willen dat het internet vanuit de overheid gecontroleerd wordt. Zij pleiten voor een internet dat wordt aangestuurd door de VN – waar ze dan weer vetorecht hebben. Ook open source en de rol van de digitale multinationals staan niet in de slotverklaring. Er is dus nog werk te doen. Maar winst is dat er in het document staat dat een individu niet onderworpen mag worden aan het massaal verzamelen van data, en dat het recht op privacy moet worden gerespecteerd. Ook belangrijke mensenrechten als vrijheid van meningsuiting, vrijheid om je online te verenigen en vrijheid van de toegang tot het internet zijn opgenomen in de slotverklaring. Ik ben ook blij dat er is afgesproken dat consumenten in het vervolg ook vertegenwoordigd zullen zijn op de conferentie.'

tekst Arda Gerkens en Diederik Olders

De slotverklaring is te vinden op netmundial.sp.nl/gzlf3x

ONZE TOP-KANDIDATEN

Lijsttrekker Dennis de Jong gaat de campagne in met een indrukwekkende ploeg mensen. Het SP-congres stelde in februari deze lijst vast.

**1. Dennis de Jong
Rotterdam**

Sinds juli 2009 is Dennis de Jong lid van het Europees Parlement. De jurist en econoom was daarvoor Speciaal Adviseur Goed Bestuur en Mensenrechten op het ministerie van Buitenlandse Zaken. Hij werkte ook enkele jaren in Brussel voor de Europese Commissie en voor de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de Europese Unie.

**2. Eric Smaling
Weesp**

Eric Smaling was hoogleraar Bodemkunde in Wageningen en sinds 2004 hoogleraar Duurzame Landbouw aan de Universiteit Twente. Vanaf 2007 combineerde hij dat met het Eerste Kamerlidmaatschap, tot hij in 2013 voor de SP in de Tweede Kamer kwam. Hij schrijft samen met zijn partner bekende kinderboeken, zoals 'De prijs van poep'.

**3. Anne-Marie Mineur
De Bilt**

Anne-Marie Mineur studeerde Taal- en Spraaktechnologie en deed onderzoek aan het Duitse Onderzoeksinstituut voor Kunstmatige Intelligentie. Ook gaf ze les en deed ze onderzoek aan de universiteiten van Utrecht en Groningen. In 2006 werd ze SP-raadslid in De Bilt, en sinds 2011 leidt ze de SP-fractie in de Provinciale Staten van Utrecht.

**4. Erik Wesselius
Utrecht**

Erik Wesselius studeerde Biologie in Utrecht. Hij werkte als freelance journalist en was compag- non in een kleinschalig ITbedrijf. In 1997 was hij een van de organisatoren van de Eurokritische Top van Onderop in Amsterdam. Hij richtte met anderen Corporate Europe Observatory (CEO) op, dat uitgroeide tot gerespecteerde en gevreesde 'lobbywaakhond' in Brussel.

**5. Niels Jongerius
Amsterdam**

Niels Jongerius haalde in 2010 zijn bachelor Internationale Betrekkingen en Internationale Organisaties. Hij werkt nu voor de SP-Eurofractie als media- en actievoordinator aan onder andere het aanpakken van belastingontwijking en -ontduiking en het verzet tegen het vrijhandelsverdrag tussen de VS en de EU. Jongerius was jaren actief voor de SP-jongerenorganisatie ROOD

**6. Frank Köhler
Amsterdam**

Frank Köhler is adviseur sociaal beleid. Hij was tot 2010 directeur van Milieudefensie. Sinds 2011 is hij lid van de SP en van daaruit actief in Amsterdam.

**7. Fenna Feenstra
Sneek**

Sinds 2002 is Fenna Feenstra actief lid van de SP. In Sneek was zij afdelingsvoorzitter en sinds 2012 is zij lid van de Provinciale Staten Friesland. Feenstra werkt als Hogeschool- docent bij de opleiding Sensor-technologie te Assen.

**8. Reinout Heydra
Delft**

Vanaf 2009 heeft Reinout Heydra een aantal jaren als SP-fractiemedewerker in het Europees Parlement gewerkt. Sinds twee jaar is hij leraar in het hoger beroepsonderwijs, momenteel docent aan de lerarenopleiding Aardrijkskunde van de Fontys Hogeschool in Tilburg.

**9. Alexander van
Steenderen - Schiedam**

Sinds 2007 is Alexander van Steenderen werkzaam bij de Tweede Kamerfractie, op het gebied van Europa en Financiën. In die functie houdt hij zich bezig met alle aspecten van de Europese Unie.

**10. Gabriella Molica
Zaandam**

Gabriella Molica is geboren in Bologna (Italië). Sinds 1998 werkt zij in het onderwijs en heeft ze voor verschillende organisaties gewerkt, waaronder het Italiaanse ministerie van Onderwijs en het Nederlands Centrum voor Buitenlanders.

11. Dick Schaap
Boxmeer

12. Roland van Tilborg
Sint-Maartensdijk

13. Rick de Jong
Eemnes

14. Jamila Yahyaoui
Amsterdam

15. Peter Verschuren
Groningen

16. Jos van der Horst
Smallerland

17. Alie Dekker
Assen

18. Mariska ten Heuw
Hengelo

19. Hans van Hooft jr.
Nijmegen

20. Peter Visser
Schin op Geul

21. Jamal El Kaddouri
Breda

22. Younis Lutfula
Utrecht

23. Trix de Roos
Vlissingen

24. Jay Pahladsingh
Capelle aan den IJssel

25. Erik Meijer
Rotterdam

> 'VERJARINGSTERMIJN VOOR ASBESTSLACHTOFFERS UIT DE WET SCHRAPPEN'

De SP wil dat de wet wordt aangepast ten gunste van asbestslachtoffers.

Aanleiding vormt een recente uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Het oordeel van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) was onlangs duidelijk: het beroep dat werkgevers doen op verjaring bij asbestkanker is 'onredelijk'. Directe aanleiding voor die veelbetekende uitspraak was de zaak van Hans Moor. Tussen 1965 en 1978 was Hans Moor in een Zwitserse fabriek werkzaam waar met asbest gewerkt werd. Tien jaar geleden werd bij hem mesothelioom vastgesteld; in 2005 overleed hij. Zijn nabestaanden eisten schadevergoeding bij Moors werkgever, maar vingen bot vanwege de Zwitserse verjaringstermijn van tien jaar. Met andere woorden: toen die ziekte zich openbaarde, was de vordering al verjaard. Onterecht, oordeelt het Europees Hof nu.

Met lege handen

Volgens Bob Ruers – advocaat van het Comité Asbestslachtoffers en tevens

foto: Bas Stoffelsen

Bob Ruers.

SP-senator – bedraagt de verjaringstermijn in Nederland weliswaar dertig jaar, maar is het systeem hetzelfde als in Zwitserland. 'Het recht op vorderingen is al verjaard voordat het slachtoffer de kans heeft gehad om naar de rechter te gaan', zegt Ruers. Hij wijst er op dat veel slachtoffers de gevolgen van blootstelling pas merken, nadat de verjaringstermijn is verstreken. In

Nederland wijzen werkgevers naar schatting 250 keer per jaar een vordering van een asbestslachtoffer af met een beroep op de dertigjarige verjaringstermijn. Dat kan, als het slachtoffer meer dan dertig jaar na de blootstelling aan asbest ziek wordt. In veel rechtszaken leidt dat ertoe dat asbestslachtoffers met lege handen achterblijven.

'Een eerlijke kans'

Voor het idee dat slachtoffers geen kans hebben gehad om naar de rechter te stappen, bedacht de Hoge Raad in het jaar 2000 weliswaar een soort tussenoplossing, maar volgens Ruers leidde die in de praktijk tot ingewikkelde juridische doolhoven. 'Het EHRM wil nu dat de verjaringstermijn ingaat op het moment dat de ziekte zich openbaart, in plaats van het nu geldende moment van de laatste dag van blootstelling aan asbest. Op die manier krijgt het slachtoffer dus een eerlijke kans om zijn zaak aan de rechter voor te leggen', aldus Ruers, die erg benieuwd zegt te zijn hoe het kabinet gaat reageren op het voorstel van de SP-Kamerfractie voor aanpassing van de wet.

> RED DE ZORG

'Het kabinet van PvdA en VVD wil dat ouderen langer thuis blijven wonen. Daarom is er voor veel ouderen die zorg nodig hebben geen plek meer in een verzorgingshuis: 800 verzorgingshuizen worden met sluiting bedreigd. Maar tegelijkertijd wordt er door het kabinet óók flink bezuinigd op de thuiszorg, huishoudelijke verzorging en de dagbesteding en begeleiding. Dit kan niet. Je kunt niet de verzorgingshuizen sluiten, terwijl ook in de thuiszorg wordt gesneden.'

Met deze boodschap vroeg Abvakabo FNV samen met een lange lijst Nederlandse prominenten aandacht voor de vreselijke plannen van het kabinet. Onder hen onze eigen Jan Marijnissen, Freek de Jonge, Sonja Barend, Geert Mak, Arjo Klamer, Jan Mulder en Maarten 't Hart.

De prominenten vragen het kabinet: 'Stel in ieder geval de behandeling van de zorgwetten Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (WMO) en Wet Langdurige Zorg (WLZ) tenminste 1 jaar uit. Onze ouderen mogen zorgvuldigheid van de politiek verwachten.'

> WERKENDE HELDEN

Op 1 mei, de Dag van de Arbeid, zette ROOD, jong in de SP, harde werkers in het zonnetje. Met een gouden lijst voor de *working class heroes*, de helden van de arbeidersklasse.

Op sp.nl/9zlf2j is het filmpje te zien.

> BRONZEN BOK

foto Jeff Meijis

Theo Weenink ontvangt de Bronzen Bok van burgemeester Karel van Soest.

SP'er Theo Weenink heeft na twintig jaar afscheid genomen als gemeenteraadslid. Als dank voor zijn inzet kreeg hij de hoogste Boxmeerse gemeentelijke onderscheiding: de bronzen bok. Burgemeester Karel van Soest reikte hem uit: 'Ik weet dat je een koninklijke onderscheiding niet op prijs zou hebben gesteld, principi-

eel als je bent.' Weenink vormde jarenlang samen met Emile Roemer het gezicht van de SP in Boxmeer. Zij waren afwisselend voorzitter van de afdeling en zaten in de raad, al dan niet als fractievoorzitter. Het einde van zijn raadslidmaatschap betekent uiteraard niet het einde van zijn politieke carrière: in de SP is en blijft hij actief.

> DE JONG: 'BANKENUNIE GROTE VALKUIL'

In een opiniestuk in het Noordhollands Dagblad van 29 april legt SP-lijsttrekker Dennis de Jong uit waarom de euforische stemming over de Europese bankenunie onterecht is: 'De achterliggende gedachte van de bankenunie is dat als we de banden tussen landen en banken doorknippen en Brussel verantwoordelijk wordt voor alle banken, een bancaire crisis niet meer zal plaatsvinden. De belangrijkste oorzaken van de bancaire crisis worden nog steeds niet aangepakt; banken zijn bijvoorbeeld ook nu nog té groot. Om een volgende crisis te voorkomen moeten we juist een stap terug zetten en het probleem bij de kern aanpakken. Een belangrijke maatregel nodig voor hervorming van de bancaire sector is het opknippen van banken in Europa. Op die manier zijn de banken die zich bezighouden met het normale betalingsverkeer veel beter te handhaven en te controleren. Door het afsplitsen van handelsactiviteiten kunnen banken niet meer ongevraagd gokken met het geld van hun klanten. De afgesplitste bank waar handel bedreven wordt, neemt ook de risico's. Zij krijgen de lusten en ook de lasten. Dat zal zelfs in dit deel van de

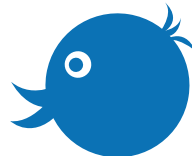
foto Suzanne van de Kerck

Dennis de Jong.

bankensector leiden tot meer verantwoord gedrag, maar zo niet, dan voorkomt het dat de belastingbetaler de dupe wordt.'

De mensen wordt volgens De Jong een rad voor ogen gedraaid: 'Als het bankwezen niet fundamenteel verandert, gaat de spaarder of de belastingbetaler linksom of rechtsom gewoon weer voor de volgende crisis betalen, bankenunie of niet.'

DAT JE 'T WEET

@erikwesselius, 23 april

Griekenland nog steeds zwaar in de nesten. Staatsschuld 175 % BBP: ondanks EU-'hulp' 18 %-punt hoger dan jaar geleden! <http://t.co/wn3Mg1WIWi>

@TjitskeSiderius, 23 april

Van Rijn: ik schrap recht op zorg om meer zorg te geven. Alsof hij zegt: je krijgt minder loon om meer boodschappen te kunnen doen. #WMO

@ OccupyWallStNYC naar aanleiding van de dood van schrijver García Márquez, 18 april

"It isn't true that people stop pursuing dreams b/c they grow old, they grow old b/c they stop pursuing dreams" Gabriel García Márquez #RIP
(Het klopt niet dat mensen stoppen met dromen najagen omdat ze oud worden; ze worden oud omdat ze stoppen met dromen najagen. - red)

Arnold Merkies (@amerkies), 11 april

#VVD zat in 9 van de afgelopen 11 kabinetten. En dan nu klagen over een wildgroei aan belastingregels? #niertergovertuigend

> NACHT VAN DE VLUCHTELING

Het is al bijna traditie dat SP'ers records breken tijdens de Nacht van de Vluchteling, de jaarlijkse sponsorloop die dit jaar in het teken staat van Syrië. Momenteel wordt het klasement van grootinzamelaars voor het goede doel aangevoerd door Ineke Palm, afdelingsvoorzitter SP Rotterdam. Bij de meest inzamelende teams staat het SP-team van Kamerlid Sharon Gesthuizen traditioneel hoog. De loop vindt plaats op 29 mei, bijdragen zijn nog welkom.

www.nachtvandeavluchteling.nl/sp

LINKSVOOR **HART VOOR DE ZORG**

Gonnie Oosterbaan (66) uit Utrecht staat bekend als drijvende kracht achter vele zorgacties. Ze is getrouwd en moeder van een zoon van 38. Ze is een bescheiden vrouw, maar als het nodig is stapt ze naar voren en dan schuif je haar niet zomaar opzij. ‘Thuiszorg is zoveel meer dan poetsen: het is de eerste trap in de keten van de zorg. Daarop bezuinigen is asociaal.’

tekst Daniel de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Wanneer werd je lid van de SP?**

‘In 2006, omdat ik me enorm boos maakte over de marktwerking in de zorg. Maar ik ben al eerder lid geweest, zelfs al voor de partij SP heette.’

› **In de roerige jaren zeventig.**

‘Ja, een intensieve periode. We voerden heel veel leuke acties en ik heb nog een jaar in een confectie-atelier gewerkt, dat hoorde er toen bij. Je zocht de mensen op om ze te organiseren rond hun problemen en hun politieke interesse te wekken. Het was heel leerzaam, ik heb er nooit spijt van gehad.’

› **Wat was jouw SP-moment?**

‘Een paar jaar geleden werden we tijdens het flyereren overvallen door een keiharde regenbui. Een echtpaar nodigde ons uit om even binnen te schuilen. Ze waren geen SP-lid, maar wel erg enthousiast over Agnes Kant, die toen net teruggetreden was. De man

liet een portret zien dat hij van haar aan het schilderen was. Hij wilde dat dolgraag persoonlijk aan haar aanbieden en dat is later ook gebeurd. Het werd een bijzondere ontmoeting.’

› **Heb je zelf in de zorg gewerkt?**

‘Nee, ik ben biologe en ik heb jarenlang bij de Stichting Film en Wetenschap gewerkt.’

› **Wat zijn je hobby's?**

‘Tuinieren, als vrijwilliger bij de Oude Hortus en in onze eigen volkstuin op de Uithof. En ik speel in een blokfluitensemble op de muziekschool.’ ●

SPRONGETJE

Een koe hoort niet permanent op stal. Dat zie je als koeien in de lente voor het eerst weer naar buiten mogen: ze maken sprongetjes van plezier en voeren een ware koeiendans op. Op internet vind je met de zoekterm 'koeiendans' honderden filmpjes van het vrolijke lentetafereel. In de wei dus, die koeien. Helaas staan steeds meer koeien permanent op stal. Door opheffing van de melkquota (in 2015) en nieuwe mestwetgeving dreigt er enorme schaalvergroting onder melkveehouderijen. Een nieuwe bio-industrie is in de maak. SP-Tweede Kamerlid Henk van Gerven maakte een wetsvoorstel om koeien in de wei te houden. Van Gerven: 'Ik wil structurele bonussen voor weidemelk en geen uitbreidingsvergunningen voor bedrijven waar de koeien alleen maar op stal staan. Omwille van de reputatie van de sector, voor het dierenwelzijn en om het familiebedrijf te beschermen, moeten we nu ingrijpen. Niet pas als het kalf verdronken is.' ●

tekst Diederik Olders

foto Wakker Dier

KUURBAD NIET VERGOED

Vijfendertig jaar heb ik staand werk verricht in grafische bedrijven achter een machine. In 1990 kreeg ik door verkramping een verschoven rugwervel met helse pijnen. Eerst pillen die totaal niets hielpen, daarna fysiotherapie wat matig hielp. Uiteindelijk bracht een badkuur in Boedapest uitkomst. Dus geen WAO, waarvoor ik bang was. Dankzij

deze kuur, en na enkele jaren nog een in Roemenië, haalde ik mijn prepensioen. In het buitenland zijn badkuren de normaalste zaak van de wereld en worden ze nog vergoed ook. Men beseft dat het goedkoper is dan WAO en het ziekteverzuim met ca. 35 procent inkort. Een badkuur is goedkoper en veiliger dan dure pijnstillers en operaties. Nu heb ik weer last van spieren en gewrichten, vooral bij vochtig weer. Ik weet dat een

DE OPLETTENDE LEZER

'Geweldige strip, de Theo van april 2013. Maar om hem nu in april 2014 weer te plaatsen... Foutje zeker?' Inderdaad, M. Schulpen uit Utrecht, dat was een vergissing. Niet de enige overigens. Op pagina 17 van de april-Tribune meldt de redactie dat de SP Rotterdam bij de gebiedscommissie 15 zetels in de wacht sleepte. Daarmee hebben we de afdeling tekortgedaan, het zijn er namelijk 17.

kuurverblijf in Bad Nieuweschans me goed helpt, maar ik werk niet meer en kan het niet betalen. Pijnstillers worden wel vergoed. Financiële machtsspeltjes en Big Pharma zijn hier in het spel. De patiënt is 100% machteloos. Het is toch te zot voor woorden dat de zorgverzekeraars iets wat in het buitenland normaal geaccepteerd is, hier te lande zo moeilijk maken?

Liesbeth Rijpma, Bloemendaal

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
 adres : Snouckaertlaan 70
 postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
 land : Nederland incassant ID: NL86ZZ403462460000
 kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
 reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:
 € 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
 roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
 adres + huisnr : _____
 postcode : _____ woonplaats: _____
 land : _____ geboortedatum: _____
 email : _____
 telefoon : _____ mobiel: _____
 IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
 plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
 handtekening : _____

Tribune mei 2014

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen at aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

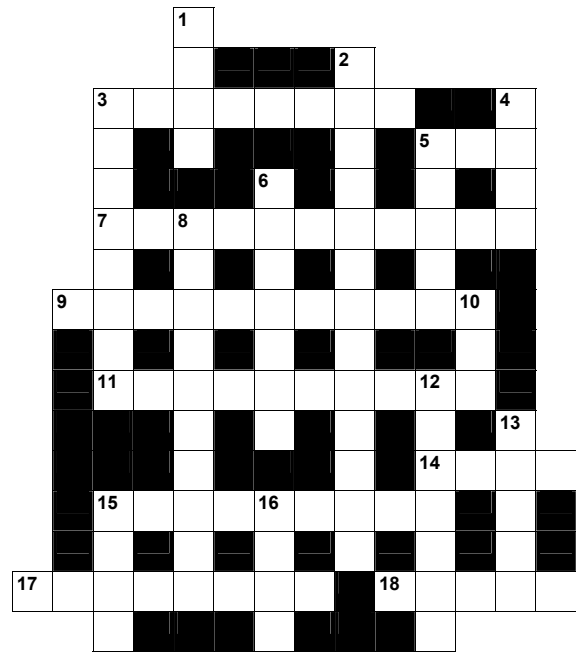
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Vochtig rookinstrument. (8) 5 Jongen met lage zangstem. (3)
 7 Emotioneel persoon moet het hebben van de tast. (11) 9 Straf voor
 parlementariërs? (11) 11 'Op Doel' - sociëteit van bewapende
 voetballers? (10) 14 Het is voorbij. Door naar Groep 7. (4)
 15 Dakloos afval. (9) 17 Wegversperring ook effectief op zeewegen. (8)
 18 Giftig groepje kunstenaars. (5)

Verticaal

- 1 Beeldscherm(techniek) favoriet bij Hells Angels? (4,afk. en 2,2 afk.)
 2 Geeft les bij het in de file staan. (13) 3 Die steekt zijn nek uit. (8)
 4 Leidt dubbelbestaan in de Egyptische mythologie. (4) 5 Liggt dwars bij de
 N.S. (5) 6 Eenmaal met vracht roept het emotie op. (7)
 8 Arbeid van mandenmaker of kapper? (10) 10 Te koop, voor redelijke prijs:
 computertoets. (3, afk.) 12 Vliegende schotel sprak niet de waarheid (tegen
 deskundige). (3,4 en 7) 13 Insect op de weg. (5) 15 Is, wanneer gehalveerd,
 vrij idioot. (4) 16 Noten van Portugees levenslied. (2,2 en 4)

TUIMELAAR

De diagonalen in de tabel verbergen elk een woord. Woord 1 begint linksboven, woord 2 linksonder. De middelste letter is hetzelfde voor beide woorden, en al correct ingevuld ('S').

De 6 frames bevatten elk 4 letters in de juiste volgorde maar steeds op een verkeerde plek. Beantwoord de 6 stellingen elk met Ja of Nee, en beweeg dan het betreffende frame als volgt:

Ja – draai dit frame een halve slag (180°).

Nee – spiegel dit frame verticaal of horizontaal.

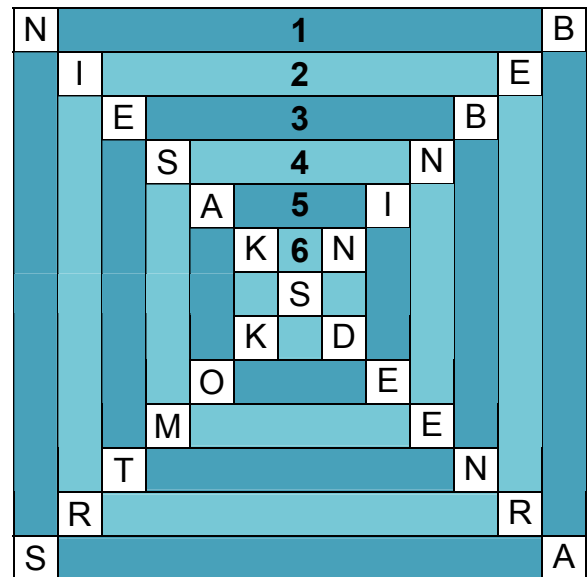
Omdat spiegeloplossingen (elke 'nee') nog steeds twee mogelijkheden openlaten, is de oplossing óók een kwestie van experimenteren.

Vier van de 6 opdrachten verhullen een hint.

Veel plezier!

Stellingen

- 1 Torentje: MP sinds 1982.
 2 Buitenhof = bloemenveld.
 3 Neuro's komen uit Zuid-Europa.
 4 Werk = 23; 5; 18; 11.
 5 Ex-lasser Emile.
 6 Trekvogels gaan ver.

OPLOSSINGEN APRIL 2014

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Noodgreep 6) Wedstrijd 7) Bob 9) Slipje 10) Ijspret 12) Gewoonterecht
 14) Hersenspinsel 16) Bindingsangst 19) Knal 20) Knipmes.

Verticaal

- 1) Partijtjagers 2) Noodoplossing 3) Bel 5) De trein missen 6) Welgeteld 8)
 Overhemd 11) Pre 13) Verband 15) Lessen 17) Nul 18) NAP.

SPIRAALTJE

De volgorde van de gezochte woorden in het spiraaltje is:

- Stembiljet; Technocraat; Tegenactie; Educatief; Fraudeur; Ratrice; Empire;
 Elite; Eens; Sap; PS.

De winnaar van april is Leonie Roozen uit Castricum

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 28 mei 2014 naar de puzzelredactie van de Tribune;

Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIËRGE

